

3 Aruba

‘Aanbesteding Fast Ferry maart volgend jaar van start’

6 Economie

Groot boerenprotest verstoep Berlijn

9 Wereld

Leider Hongkong erkent onvrede bij bevolking

12 Sport

Poetin belegt crisisberaad

Lokaal onderzoek stelt vast:

Achterblijvend stof ATV's en UTV's verslechtert natuurkwaliteit

ORANJESTAD — Een bekend beeld: groepen voorbij scheurende ATV's en UTV's die de omgeving bedelven onder het stof. Voor bestuurders is de stoffige rit een avontuur, maar ongemerkt is het landschap het slachtoffer. Lokaal onderzoek stelt nu vast dat de stofwolken die offroad-wagens veroorzaken een negatieve impact hebben op de natuur, waaronder bomen, planten en de grondkwaliteit.

door onze verslaggever
Bobby Spier

Het offroad rijden met een ATV of UTV op het eiland is één van de bekendste en meest geadverteerde toeristenattracties. Zo werd onlangs door de Aruba Tourism Authority (ATA) een groep Nederlandse influencers naar het eiland gehaald die werd meegenomen op een stoffige offroad-trip door het Nationaal Park Arikok. In de vlogs die daarna volgden, prezen de influencers deze activiteit aan als een 'must do'.

Maar uit het onderzoek van de Nederlandse masterstudent Biologie en Environ-

mental Science, Mirre Stevens, die voor het research uitwisselingsprogramma van de universiteit van Aruba (UA) en de universiteit Utrecht (UCU) begin dit jaar op het eiland was, blijkt dat offroad-wagens veel meer achterlaten dan slechts een paar bandensporen in het zand.

Wagens tellen

Stevens deed specifiek onderzoek naar de vraag welk effect het offroad-verkeer heeft op de lokale landschapsfunctionaliteit. Hiervoor deed zij naast literatuuronderzoek veldwerk in het Nationaal Park Arikok. Daar nam zij op verschil-

lende dagen in februari en maart de route Shete (deze ingang is sinds een paar maanden gesloten) naar de Conchi Natural Pool onder de loop en telde ze de voorbijkomende voertuigen. Uiteindelijk kwam ze uit op een gemiddeld aantal offroad-wagens van ruim 500 tot 700 per dag, wat erop neerkomt dat deze voornemde zandroute in die tijd tussen de 1000 en de 1400 keer per dag werd bereden.

Daarbij nam ze waar dat bijna alle voertuigen over de gestelde maximum snelheid van 20 kilometer per uur heengingen, tenzij er een file stond wegens de grote hoeveelheid voertuigen die moesten wachten om de eenbaansweg te passeren. Daarnaast zag ze hoe jongeren onder de achttien jaar soms de wagens bestuurden, en ook dat mensen soms buiten de grenzen van de zandwegen reden.

Stof in gezicht

Op de vraag van de *Amigoe* wat Stevens het meeste is bijgebleven van haar onderzoek, reageert ze als eerste: "De stofwolken in mijn gezicht als er weer een groep ATV's langsreed." En bij die stofwolken ligt ook precies probleem, legt haar onderzoek bloot. Stevens' onderzoek borduurt voort op het onderzoek van Teun Vogel (2017) die tot de conclusie kwam dat er door ATV's en UTV's veel stof in de Arubaanse lucht hangt en dat hier nodig wat aan gedaan moet worden, aangezien dit schadelijk is voor mens en natuur. "Ik heb met mijn onderzoek gekeken of die stofwolken ook zorgden voor schade aan de natuurkwaliteit en mijn grootste conclusie is dat de natuur (grond en planten) slechter is in gebieden waar veel stofwolken zijn."

Vervolg op pagina 3

Nederlands marineschip naar de Perzische Golf

DEN HAAG — Nederland gaat toch een bijdrage leveren aan een missie om de vaarroutes in de Straat van Hormuz te beschermen. Dat gebeurt met een missie onder leiding van Frankrijk, melden ingewijden aan het ANP. Een marineschip gaat voor een periode van zes maanden. De missie moet in januari beginnen.

Volgens bronnen zal het kabinet vrijdag al het groene licht geven. De missie gaat vooral 'waarnemen' en kost 10 tot 15 miljoen euro. Er wordt ook nog gekeken of de Europese Unie op de een of andere manier haar zegen kan geven aan de missie waarvan het hoofdkwartier een Franse marinebasis in Abu Dhabi zal zijn. Naast Frankrijk en Nederland zou Denemarken ook al toegezegd hebben mee te doen. Tot tien Europese en niet-Europese landen zouden eraan mee kunnen doen,

aldus de Fransen. Groot-Brittannië doet niet mee. Dat land werkt al samen met de Amerikanen in dit gebied. De zeestraat is cruciaal voor de toevoer van olie.

In mei en juni werden olietankers in de Straat van Hormuz aangevallen. Volgens de Amerikanen door Iran, maar dat land ontkende. De VS vroegen vervolgens een aantal landen, waaronder Nederland, mee te doen aan een operatie om daar de scheepvaart te beschermen.

Nederland zag uiteindelijk meer in een Europese missie. Maar de EU-landen kwamen er niet uit. Daarom wordt het nu een missie onder Frans bevel. De Franse minister Florence Parly was dit weekeinde in Abu Dhabi en hoopt dat de missie snel operationeel zal zijn.

De afgelopen maanden is het rustig in de Straat van Hormuz en zijn er geen schepen meer aangevallen. De Britse regering heeft het dreigingsniveau voor schepen die varen onder Britse vlag in de Straat van Hormuz verlaagd. De schepen kunnen 'spoedig de Straat van Hormuz doorkruisen zonder naaste begeleiding van de Royal Navy', zei een regeringswoordvoerder eerder deze maand tegen

persbureau *Reuters*. Op twee andere missies waarvoor een verzoek om een bijdrage te leveren is binnengekomen, gaat Nederland niet in, aldus bronnen. Een bijdrage voor het noorden van Syrië komt er niet. Naar verluidt komt de Amerikaanse regering hiervoor met een nieuw voorstel. Verder ligt er een verzoek van de Fransen voor een multinationale trainingsmissie in Mali. De missie moet in het grensgebied van Burkina-Faso, Niger en Mali de Malinese strijdkrachten ondersteunen met training, advisering en begeleiding. Hiervoor werden enkele tientallen zogeheten special forces gevraagd aan het kabinet. Ook op deze aanvraag zegt het kabinet nee.

Belastingaangiftes Trump voorlopig geheim

WASHINGTON — De belastingaangiftes van de Amerikaanse president Donald Trump blijven voorlopig geheim. Het Hooggerechtshof heeft gisteren bepaald dat deze niet worden overgedragen aan het Huis van Afgevaardigden, dat graag inzage heeft in de documenten.

Begin deze maand verloor Trump het hoger beroep in de zaak om inzicht te krijgen in zijn belastingaangiftes. Daarop stapte de president naar het Hooggerechtshof om het vrijgeven van zijn aangiftes alsnog tegen te houden. Het hof blokkeert nu tijdelijk de eerdere uitspraak, tot 5 december. Daarna besluit het hof of het Trumps beroep tegen de eerdere uitspraak in behandeling neemt. Er loopt nog een zaak bij

het Hooggerechtshof over de financiën van Trump. Aanklager Cyrus Vance uit New York onderzoekt of valsheid in geschrifte is gepleegd bij het betalen van zwijggeld aan twee vrouwen: Stormy Daniels en Karen McDougal. Zij zeggen een affaire te hebben gehad met Trump. De advocaten van de president stellen dat Vance ook informatie heeft opgevraagd bij de accountants die niets met zijn onderzoek te maken

hebben. De juristen hebben eerder betoogd dat Trump niet alleen onschendbaar

is, maar ook gevrijwaard moet blijven van dergelijke onderzoeken.

Jong geleerd

Foto: Scol Preparatorio Cacique Aterima

ORANJESTAD — Leerlingen uit klas 4 van Scol Preparatorio Cacique Aterima in Macuarima gingen gisteren aan de slag met de plantenbakken voor hun lokaal. Een mooi gevelde plantenbak is een verfraaiing van de schoolomgeving, maar dat was niet het enige doel. Door zelf te planten en natuurlijk ook de plantenbakken bij te houden, leren de kinderen over het plantenleven en leren ze ook respect te hebben voor de natuur. Dat ze met enthousiasme aan het werk gingen, is duidelijk te zien op de foto.

Tientallen economen achter plannen Corbyn

LONDEN — De verkiezingsbelofte van Labour-leider Jeremy Corbyn om vaker de portemonnee te trekken, zou de Britse economie een steun in de rug geven. Dat betogen meer dan 160 voornamen economen en academici in een open brief aan zakenkrant *Financial Times*.

Labour wil onder meer de reguliere overheidsuitgaven met 83 miljard pond (bijna 191 miljard gulden) opvoeren en pleit ook voor 55 miljard pond aan extra investeringen. De briefschrijvers stellen dat het Verenigd Koninkrijk grote behoefte heeft aan die extra publieke

uitgaven. Vooral in de ontwikkeling van groene technologie voor de energiesector, transport, woningmarkt, industrie en landbouw zou meer geld moeten worden gestoken. Daarnaast pleit de groep economen voor meer uitgaven aan overheidsdiensten.

De groep voornamelijk links georiënteerde academici hoopt dat een nieuwe regering vooral de arbeidsproductiviteit en lonen zal opvoeren.

Onder anderen Danny Blanchflower, voormalig beleidsmaker van de Bank of England, spreekt zich uit voor de plannen van de sociaal-democraten. Ook emeriti hoogleraren in de economie van de London School of Economics en de Universiteit van Oxford ondertekenden het pleidooi.

BLACK FRIDAY

Awg. 40,- p/m2

29 NOV

On all 5cm & 6cm Pavers

+ SAVE 2x fun miles

ATCO Concrete Products N.V.
Sales office(s) T: +297 582-4684
Barcadera 134 - Aruba
E: sales@atcoconcrete.aw

*City Line. Trottoir Tegels. 3 in 1 Square. 4 in 1 Square. Round Triangle. Klinders

www.atcoconcreteproducts.com atcoconcreteproductsnv

ATCO
CONCRETE PRODUCTS N.V.

Kano-team belandt op 5e plek in Miami

ORANJESTAD — Het zeskoppige kano-team Team Aruba Canoe deed onlangs mee aan een internationale wedstrijd in Miami, Florida. Daar wisten ze onder barre omstandigheden, namelijk sterke wind, kou, hoge golven en regen, de vijfde plek te bemachtigen tijdens het OC6 (outrigger canoe) Nish Pombo Paddlefest. Daarnaast kregen ze een medaille uitgereikt voor het beste team. De deelnemers waren Georgino Semeleer,

Ylyses Matarozzi, Aristides Rodriuez, Matias Bouroncle, Teddy Bouroncle en de uit Hawaï afkomstige 'Kai' die volgens de organisatie als extra support diende. De kano-vereniging traint elke week tegenover het huis van de gouverneur. Mensen die geïnteresseerd zijn om met het team mee te trainen, kunnen contact opnemen met de organisatie via de Facebookpagina Aruba Canoe.

S.FORD FURNISHINGS & MORE

BLACK FRIDAY SALE

November 29 - 30 from 9 am - 6 pm & December 1 from 10 am - 3 pm

info@sfordfurnishings.com Caya Taratata #11 (nex to orange plaza) | +297 587 0830 | facebook.com/s.fordfurnishingsaruba

S.FORD FURNISHINGS

Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheeken

ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een
persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

ANTIEKMALL ROCOCO

Ma-Vrijdag Open 9-4pm
BIG INVENTORY SALE+
Layaway ZATERDAG 9-1
IEDERE ZATERDAG
YARDSALE start 9am
ROCOCO PLAZA
FLEAMARKET #ONE
ZONDAG 1 DEC. 9-1
Info whatsapp 741-5640

DIASABRA
30 di november
9:00 am - 1:00 pm

NOS OFICINA NA ORANJESTAD
TA HABRI PA TUR SERVICIO

pa mas informacion por yama 528-8888

BOOGAARD ASSURANTIEN NV

Let's bring 'm
home for the
holidays

Convince us why KLM should bring your
loved one home for Christmas!

Tell us your story in a video or picture why KLM should bring your loved one home. By giving away one return ticket Amsterdam-Aruba, one return ticket Amsterdam-Bonaire and one return ticket Amsterdam-Curacao KLM offers you the chance to win a ticket for your loved one to come home for the holidays.

Travel dates: December 23, 2019 (from Amsterdam to the islands) and return on January 5, 2020 (to Amsterdam).

Convince us why your loved one should be home for Christmas. Send your story before December 9, 2019 at the latest and we will announce the 3 winners via Facebook on December 10, 2019.

Visit KLM Dutch Caribbean facebookpage today for all details and to upload your video or picture!

Royal Dutch Airlines

ANIMAL RIGHTS ARUBA
We Save. We Care. We Educate!

WE SAVE, WE CARE, WE EDUCATE!
E-mail: info@animalrightsaruba.com
Website: www.animalrightsaruba.com
Phone numbers: 593-4584
For donation Aruba Bank, account number: 123.311.213

TRAMPOLIN

Een dagopvang waar
hulpbehoevende
kinderen worden
begeleid om in de
toekomst te
functioneren binnen
de arbeidsmarkt.

AMIGOE
Meer dan alleen een krant!

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. • Bilderdijkstraat 16-2
Tel: 5824333 • Fax: 5822368 • website: www.amigoe.com

Voor tijdelijke versterking van onze verkoopafdeling is de Amigoe (Aruba) op zoek naar een:

Advertentieverkoper (m/v)
Freelance

Wat vragen wij van jou?
Jij:

- bent sociaal, spontaan en hebt goede communicatieve vaardigheden en een verzorgd uiterlijk;
- bent minimaal beschikbaar en vindt het niet erg om in de avonden en/of weekenden te werken;
- kunt goed zelfstandig werken, bent nauwkeurig en flexibel;
- bent servicegericht, enthousiast en altijd in voor een praatje met klanten;
- hebt een goede beheersing van de Nederlandse, Engelse en Papiamentse taal.
- Hebt goede contacten binnen de lokale commerciële sector
- beschikt over eigen vervoer.

Wat bieden wij?
Aantrekkelijke commissie, auto en telefoon vergoeding.
Loon is afhankelijk eigen verkoop en interesse!

Graag ontvangen wij je reactie vóór 30 november 2019. Je kunt je c.v. met motivatiebrief sturen naar g.willems@amigoe.com of achterlaten bij ons kantoor aan de Bilderdijkstraat 16 – lokaal 2, tegenover Colegio Arubano.

CELEBRATE
WITH US!
SHOP AWG.75,- OR MORE
AND ENTER OUR RAFFLE
TO WIN SPECTACULAR PRIZES

1ST PRIZE
AN ALL-INCLUSIVE
VACATION FOR
AWG. 10.000,-

2ND PRIZE
A STATE
OF THE ART
SOUND SYSTEM

3RD PRIZE
KOORYMAN
GIFTCARD
AWG. 250,-

TO ENTER THE RAFFLE

1. MAKE A PURCHASE OF AWG. 75,- OR MORE.
2. FILL IN ALL THE DETAILS ON THE TICKET.
3. DEPOSIT YOUR TICKET IN THE RAFFLE BOX.

The campaign starts on 18/11/2019 and ends on 28/12/2019. Winners will be announced on January 3, 2020.

A maximum of 100 tickets per purchase worth AWG. 7500,-.
For full campaign details go to www.kooymanbv.com

KOORYMANBV.COM

KOORYMAN.ARUBA

KOORYMAN
THERE IS ALWAYS SOMETHING TO DO

‘Aanbesteding Fast Ferry maart volgend jaar van start’

ORANJESTAD —Een vrij-handelsregeling, een gezamenlijk ‘certificaat van oorsprong’ en een Fast Ferry tussen de eilanden moeten de gezamenlijke slagkracht van de economie van Aruba en Curaçao versterken. De aanbesteding van de Fast Ferry gaat waarschijnlijk al in maart volgend jaar van start.

Die laatste verwachting sprak de Curaçaose minister van Economische Ontwikkeling Giselle Mc William uit tijdens een gezamenlijke persconferentie gistermiddag met minister van Financiën en Economische Zaken Xiomara Ruiz-Maduro (MEP). De twee ministers hebben gisteren rond de tafel gezeten om concrete afspraken te maken met betrekking tot economische samenwerking tussen de twee landen.

Certificaat van oorsprong Minister Maduro is samen met de Curaçaose minister Mc William tot een akkoord gekomen met betrekking tot het uitgeven van een certificaat van oorsprong (CvO). Een certificaat van oorsprong is een document dat de oorsprong van een product aangeeft. Een CvO bewijst in welk land een product is gemaakt. Voorheen werd er gebruikt gemaakt van het Europese formulier, binnenkort zal men gebruik kunnen maken van een formulier dat uitgegeven wordt door de Kamers van Koophandel van Aruba en Curaçao. Het CvO-formulier zal digitaal beschikbaar worden gesteld zodat het proces versneld kan worden en gaat

Foto: Jan Jager

vanaf 1 januari 2020 van kracht. Volgens minister Ruiz-Maduro kan het formulier gebruikt worden in het kader van de vrijhandel tussen Aruba en Curaçao.

Wederzijds voordelige handel Daarnaast kondigde Ruiz-Maduro aan dat de onderhandelingen voor vrijhandel tussen de twee landen binnenkort afgerond zullen zijn zodat de Onderling Regeling Vrijhandel getekend kan worden. Dit houdt in dat producten of goederen afkomstig uit Aruba zonder problemen naar Curaçao kunnen worden geëxporteerd en ook andersom kunnen er goederen of producten uit Curaçao naar Aruba geëxporteerd worden. “Dit zal

meer economische activiteiten en werkgelegenheid bieden voor beide landen, stelt minister Ruiz-Maduro.

Zeeverbinding Naast de onderhandelingen hebben de twee ministers ook om de tafel gezeten met premier Evelyn Wever-Croes (MEP) en Transportminister Chris Romero (MEP) om de mogelijkheid te bespreken van een maritieme verbinding met het schip Don Andres. Het schip vaart namelijk tussen de ABC-eilanden en binnenkort zal Don Andres een nieuwe route varen vanuit Santo Domingo naar Curaçao voor het leveren van fruit en groente. Via Curaçao zou Aruba bij deze route kunnen aanhaken.

Fast Ferry Ook werd het Fast Ferry-project met minister Mc William besproken. Die gaf aan dat de behandeling hiervan vertraging heeft opgelopen in verband met de huidige financiële situatie op Curaçao. “Aruba heeft zijn huiswerk gedaan”, aldus Mc William in een toelichting. “Wij moesten ons financiële gedeelte in orde maken. Ik kan bevestigen dat Curaçao dit nu heeft gedaan en naar verwachting kunnen we voor de kerst een overeenkomst sluiten zodat volgend jaar maart met de aanbesteding kan worden gestart.” De Fast Ferry zal volgens Mc William evenals de vrijhandelsregeling en de CvO een ‘gamechanger’ zijn voor de versterking van de Curaçaose en Arubaanse economie.

33e sterfdag Betico Croes

ORANJESTAD — Vandaag is het 33 jaar geleden dat Betico Croes zijn laatste adem uitblies. Aruba herinnert hem als Libertador, als degene die streed voor een Aruba dat zich losmaakte van de Nederlandse Antillen en de

afhankelijkheid van Curaçao. Betico Croes had daarmee succes. In 1986 werd de Status Aparte werkelijkheid, waarmee Aruba een autonome positie binnen het Koninkrijk kreeg los van de Nederlandse Antillen. Aan-

vankelijk was het de bedoeling dat enkele jaren later de stap gezet zou worden naar complete onafhankelijkheid, maar daarvan werd uiteindelijk afgezien. Op 31 december verongelukte hij met zijn auto, precies

op de avond van de realisering van de Status Aparte van Aruba waar hij zich zo voor had ingezet. Hij raakte in een coma en overleed op 26 november 1986. Op de foto worden bloemen op zijn graf geplaatst ter herdenking.

Achterblijvend stof ATV’s en UTV’s verslechtert natuurkwaliteit

Vervolg van pagina 1

Uit haar onderzoek komt naar voren dat endemische boomsoorten eerder door het stof verslechteren en dat de grond door de stofwolken zwakker wordt en dus eerder verslijt, wat weer tot gevolg heeft dat meer stof vrijkomt. Uiteindelijk leidt dit alles tot een verdere verslechtering van de natuur. Stevens keek in haar onderzoek overigens niet naar specifieke soorten, maar kon wel zien dat het stof op de boombladeren ervoor zorgt dat deze minder goed groeien. “Maar daar moet voor de wetenschap nog meer onderzoek naar gedaan worden”, onderstreept ze. Ook zou er in haar ogen verder onderzoek moeten komen bij welke route de natuur het meest wordt aangetast door het stof. Ze deed namelijk wegens tijdgebrek geen onderzoek naar de offroad-impact op andere populaire routes, zoals bij California Light-house, Grapefield en Seroe Colorado.

Discussie teweegbrengen Stevens wil geen voorspelling doen over wat er met

het eiland gebeurt als Aruba blijft doorgaan met het huidige ATV en UTV-beleid. “Ik heb geen onderzoek gedaan naar de gevolgen van verschillende hoeveelheden ATV’s, en kan dus geen aanbeveling doen over een hoeveelheid die toegestaan kan worden. Ik weet alleen dat de huidige hoeveelheid ATV’s stof veroorzaakt op een niveau dat schadelijk is voor de natuur, en volgens literatuur ook schadelijk zou kunnen zijn voor menselijke gezondheid”, maakt zij duidelijk.

Om tot een oplossing te komen voor dit probleem, zou zij graag zien dat er allereerst meer inzicht komt in de hoeveelheden ATV’s en UTV’s die er dagelijks op het eiland rondrijden. “Dan heb je meer houvast en weet je met welke getallen je werkt”, legt ze uit. Verder stelt ze aan de hand van bestaande kennis dat er meer stof en schade is wanneer men de ATV’s en UTV’s roekeloos bestuurt en wanneer ze op zachte grond rijden in plaats van op verharde wegen. Ook zou het soort banden van invloed

zijn. “Limieten stellen op de hoeveelheid ATV’s, hoe hard ze rijden, ze alleen op goede verharde wegen laten rijden, en specifieke bandensoort eisen zouden al opties zijn”, maakt ze duidelijk.

Stevens heeft haar onderzoek doorgestuurd naar lokale geïnteresseerden en hoopt dat dit een verdere discussie teweegbrengt tussen wetenschappers, lokale natuurkenners en de toeristenindustrie om zo tot regulatie van ATV’s en UTV’s te komen.

Meer controles op routes autobusjes

ORANJESTAD — Exploitanten van autobusjes lieten vorige week een protest horen over het slecht naleven van de in vergunningen vastgestelde routes. Chauffeurs wijken regelmatig af van de vastgestelde routes, maar komen daarmee in het vaarwater van de busjes die voor die andere route wel een vergunning hebben. Minister van Transport Chris Romero (MEP) geeft in een memo aan de exploitanten te kennen dat hij voor beter toezicht zal zorgen.

De ontevredenheid bij de vergunninghouders is groot. Al eerder dit jaar in februari vroegen ze aandacht voor misstanden in de sector. De motorrijtuigenbelasting die aan de eigenaren van de busjes wordt opgelegd, is te hoog in verhouding tot de belasting die taxi’s moeten betalen, lieten de exploitanten toen weten. Ook klaagden ze zich over het vervallen van halteplaat-

sen. Chauffeurs die toch op die plaatsen stopten, kregen een boete. De minister beloofde met een mobiliteitsplan te komen waarin alle problematische punten naar voren zouden komen. In afwachting van dit mobiliteitsplan is er nu reuring over de routes die in de vergunningen zijn vastgelegd. Niet alle chauffeurs houden zich daaraan en nemen soms lucratievere

routes. De minister kondigt strengere controles aan op de naleving van de bepalingen in de vergunning. Het Departamento Transporte Publico (DTP) is verantwoordelijk hiervoor en geuniformeerde medewerkers van deze dienst zullen in de toekomst beter gaan controleren en busjes staande houden. Chauffeurs die zich niet houden aan de vergunning en van hun route afwijken, krijgen in eerste instantie een waarschuwing. Bij herhaalde overtreding volgt een tijdelijke intrekking van de vergunning. Volgt daarna weer een overtreding, dan zal de vergunning definitief worden ingetrokken, laat de minister weten.

Aanwezigheid koraalziekte Skittle-D op Aruba kan niet worden uitgesloten

ORANJESTAD — De Dutch Caribbean Nature Alliance (DCNA) heeft onlangs een beheerplan opgesteld voor het Caribisch gebied om de schade en verspreiding te beperken van nieuwe agressieve koraalziekte ‘Skittle-D’. Vooralsnog zijn er op Aruba geen waarnemingen hiervan geweest, maar Fundacion Parke National Aruba (FPNA) zal uit voorzorg het opgestelde plan toepassen.

Foto: DCNA

door onze verslaggever Carina Wever

Stony Coral Tissue Loss Disease (SCTLD) ofwel Skittle-D, is inmiddels gevonden bij koraalriffen in Florida, Mexico, Belize, Jamaica, St. Maarten, St. Eustatius, de Dominicaanse Republiek en de Amerikaanse Maagdeneilanden, stelt DCNA. In het beheerplan van DCNA is te lezen dat mogelijk ook op Aruba deze koraalziekte is waargenomen maar dat kon echter niet bevestigd worden.

Het is van groot belang dat de voortgang van deze ziekte zorgvuldig wordt gemonitord zodat er bij de eerste tekenen zo spoedig mogelijk kan worden ingegrepen, aldus DCNA. De Amigoe nam contact op met Sietske van der Wal, interim Marine Park manager bij FPNA, over mogelijke waarnemingen op het eiland. Of deze ziekte al dan niet aanwezig is in de wateren rondom Aruba kon niet bevestigd noch uitgesloten worden, stelt zij. Uit voorzorg gaat FPNA het beheerplan van DCNA wel uitvoeren om de situatie te monitoren.

Skittle-D Uit het rapport dat de Amigoe in handen heeft gekregen blijkt dat de Stony Coral Tissue Loss Disease (SCTLD), bijgenaamd ‘Skittle-D’, steenachtige koralen aantast en zich snel zowel via watercirculatie als direct menselijk contact lijkt te verspreiden. In 2014 werd deze nieuwe vorm van koraalziekte voor de kust van Florida ontdekt. Wetenschappers vermoeden dat het effect hiervan aanzienlijk wordt versterkt door de steeds verzwarende milieumomstandigheden.

Deze koraalziekte is extreem besmettelijk en dodelijk voor de meer dan twintig koraalsoorten die er vatbaar voor zijn, met name langzaam groeiende koraalrif bouwende soorten waaronder de iconische herenkorallen, sterkorallen en pijlerkorallen, en kan zelfs leiden tot totale afsterving

Meldingen

Mogelijk geïnfecteerd koraal dat waargenomen wordt kan gemeld worden via Fundashon Parke Nacional Aruba (FPNA) door te mailen naar marinepark@arubanationalpark.org, onder vermelding van de datum, GPS-locatie, en indien mogelijk vergezeld van een foto. Gedetailleerde voorbeelden van SCTLD alsook ‘best practices’ voor het helpen voorkomen van het verder verspreiden van de ziekte kunnen gevonden worden op de website van DCNA.

van de kolonie. “Daarom is het van groot belang dat geïnfecteerde koralen zo snel mogelijk gesignaleerd en behandeld worden om zo de verspreiding en effecten van SCTLD te kunnen minimaliseren”, is ook te lezen in het beheerplan van DCNA.

Een groep van 22 experts uit zeventien landen kwam afgelopen augustus bijeen in Key West, Florida om te brainstormen en informatie uit te wisselen over het signaleren, monitoren, en beheren van deze koraalziekte. De resultaten van deze bijeenkomst zijn samengevat in het rapport ‘Stony Coral Tissue Loss Disease Management Letter’ voor Caribisch Nederland, opgesteld door DCNA.

De spanningen voor capaciteitsopbouw in het Caribisch gebied werden begin deze maand gepresenteerd door Tadzio Bervoets, directeur van DCNA, tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de ‘Gulf and Caribbean Fisheries Institute’ (GCFI) in de Dominicaanse Republiek, waar ook Van der Wal van FPNA aanwezig was.

Symptomen en Management

Wanneer koraal SCTLD oploopt begint de ziekte zich allereerst te manifesteren met zichtbare laesies aan de rand van de gastheer die zich razendsnel verspreiden, soms al zo snel als een week tot twee maanden. Hierdoor kan het koraalweefsel gedeeltelijk losraken of zelfs volledig afsterven, waarna een wit skelet achterblijft dat vaak binnen een week al bedekt raakt met algen. Momenteel worden er door onderzoekers interventiemethoden getest om zo te trachten de sterftecijfers te minimaliseren en verdere infectie te voorkomen. Onder andere zijn er in Florida positieve resultaten gevonden bij de behandeling van geïnfecteerde koralen met verschillende antibiotica.

“Het vergroten van het publieke bewustzijn en het handhaven van goede duikpraktijken zullen cruciaal zijn voor het beheer van deze agressieve ziekte”, aldus DCNA. Duikers wordt aangeraden goed op te letten, voorzichtig om te gaan met mogelijk geïnfecteerde koralen, en alle duikuitrusting na elke duik volledig te ontsmetten om zo de kans op verspreiding te verkleinen. Activiteiten zoals ‘beach clean-ups’, recycling en het verminderen van vervuiling in kustgebieden kan de gezondheid van de riffen verbeteren en zo helpen om de koralen minder vatbaar te maken voor ziektes en afsterving.

Grote winnaar 60-plus zangfestival: Freddy Maduro

ORANJESTAD — In een vol Renaissance Convention Center vond afgelopen zaterdagavond het 'Festival 60+, Nochi di Baliadornan' plaats. Daar gingen zestigplusers, onder begeleiding van Papito en zijn band Biba Lekker, de strijd tegen elkaar aan in een Papiamentstalig zangfestival. Uiteindelijk wist Freddy Maduro op de eerste plaats te belanden, gevolgd door nummer twee, Rudolf Lesire. Op de derde plaats kwam Rubia Maduro. Verder werd Victoria Andrews benoemd tot de meest populaire zanger van de avond en werd de show van Wim Steenhuis bestempeld als 'de beste'. Na het zangfestival mochten de voetjes van de vloer, aangezien Nos cu Nos, de Reflection Band en The Musical Time kwamen optreden. Het 60-plus songfestival werd georganiseerd door Fundacion Movimento ta Bida (FMTB). Iedereen die dit jaar meedeed, moest verplicht in het Papiaments zingen. Dit om de eigen taal te 'promoten', maakte de organisatie eerder al duidelijk.

Pro-contra jongerendebat ter viering 20 jaar Kindertelefoon

ORANJESTAD — Ter viering van het twintigjarige bestaan, organiseerde Telefon Pa Hubentud (TPH) afgelopen week een pro-contra debat voor jongeren tussen de dertien en zeventien jaar oud. Zij die meededen waren afkomstig van het John Wesley College, Colegio San Antonio, het Jeugdparlement en het Impact Café. Deze laatstgenoemde ging er uiteindelijk met de debatwinst vandoor.

De jongeren gingen met elkaar in debat, begeleid door de jongerenraad van TPH, over verschillende onderwerpen, waaronder natuur, onderwijs, verslaving, zorg voor ouderen, vrijetijdsbesteding en sociale ontwikkelingen. Zo luidde bijvoorbeeld een van de discussiepunten dat de huidige sociale ontwikkeling wordt beïnvloedt door het internet, sociale media en het spelen van games. Een van de jongeren stelde dat dit zeker het geval is.

"Mensen moeten met elkaar praten, maar via games en op internet kun je niet met elkaar van mens tot mens communiceren. En wat als je problemen hebt, met wie ga je dan in gesprek? Vroeger zaten families met elkaar aan tafel en praatten ze met elkaar. Vandaag de dag zit iedereen overal op zijn telefoon en op zijn of haar laptop."

Op papier zetten
Het is de bedoeling dat de

punten die tijdens het debat naar voren kwamen, op papier worden gezet en worden ingediend bij de desbetreffende instanties die hiermee te maken hebben. Daarbij waren er gedurende het debat ook tegenwoordigers van verschillende instanties aanwezig, zoals het Openbaar Ministerie (OM), het parlement, het ministerie van Sociale Zaken, de Directie Onderwijs, de Directie Natuur en Milieu (DNM), de Directie Sociale Zaken en de Directie Volksgezondheid (DVG).

Twintigjarig bestaan
Deze krant schreef afgelopen week al dat de Kindertelefoon twintig jaar bestaat. In de afgelopen jaren heeft de instantie ruim 45.000 kinderen en jongeren te woord gestaan via telefoon, e-mail en chat. Daarnaast zette de instantie zich de afgelopen jaren ook preventief in met lezingen en workshops, waardoor zij de afgelopen twintig jaar naar schatting ruim 85.000 mensen wisten te bereiken.

**NO ENFRENTA
CANCER DI
PECHO BO SO**

BREAST CANCER SUPPORT GROUP
Mary Joan

Adress: Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

WIN

Amazing Prizes!

#AMIGOEBCREATIVE

FREE
SUBSCRIPTIONS

2

ASUS
TABLET

1

WEEKEND STAY
FOR TWO

3

Like
Amigoe Aruba
on Facebook

Take
a selfie with
an Amigoe
or AoS

LIKE THE PAGE
INSTANTLY?

scan the code!

AMIGOE
MERCH

1 LIKE
= 1 VOTE

TAG AMIGOE
AND
SHARE!

**WINNERS WILL
BE ANNOUNCED
DECEMBER 18,
2019**

www.amigoe.com • Bilderdijkstraat 16-2 • T: 582-4333

Aruba
AIRLINES

RENAISSANCE
CURAÇAO RESORT & CASINO

CARNIVAL CASINO
More than just a Casino

The Mill
Sustainable

SETAR
Creating Connections

AMIGOE
Meer dan alleen een krant!

Hoekstra wil gezamenlijke oplossing voor Venezuela

LEIDSCHENDAM — “In plaats van voortdurend zeggen dat Amerika het heeft verprutst, kunnen we beter samen zoeken naar een realistische manier om verwerpelijke dictators weg te krijgen.” De Amerikaanse ambassadeur Pete Hoekstra zei dit zaterdag, verwijzend naar de Venezolaanse president Nicolas Maduro. Hij zei ook dat Amerika een nieuw Caribisch verzoek voor hulp bij de opvang van Venezolanen serieus zal overwegen.

door onze correspondent
Otti Thomas

“Buitenlands beleid is moeilijk. Het is moeilijk om verwerpelijke dictators weg te krijgen. We hebben in het Westen nog steeds geen goede manier gevonden om dat te doen. Nederland en andere Europese landen hadden verwacht dat Maduro inmiddels al weg zou zijn”, zei Hoekstra, hoofdspreker tijdens de jaarbijeenkomst van het Genootschap Nederland Aruba in Leidschendam.

Hoekstra reageerde op een vraag van taalkundige en oud-leraar Fred de Haas, die bekend staat om zijn kritische vragen. De Haas zei dat de Verenigde Staten veel fouten hebben gemaakt in hun buitenlands beleid. Hij vroeg waarom er gekozen is voor zware Amerikaanse sancties die de Venezolaanse bevolking direct raken. “De inwoners verhongeren. U verwacht dat ze in opstand komen tegen president Maduro, maar dat gaat niet gebeuren”, zei De Haas.

Hoekstra erkende dat de VS fouten hebben gemaakt, maar zei dat hetzelfde geldt voor Europa. De laatste vijftien jaar zijn er weinig successen geboekt in de strijd tegen dictators. Hij noemde Irak, Libië, Syrië en Venezuela als voorbeelden. Hoekstra raakte geïrriteerd toen dat door De Haas werd uitgelegd als een verdediging van het Amerikaanse ingrijpen in Irak. Hoekstra herhaalde dat dat juist geen succes was. “Normaal ben ik aardiger, maar sommige vragen irriteren me”, voegde hij daaraan toe.

Vluchtelingen

De ambassadeur kreeg verder een vraag over de

Venezolaanse vluchtelingen, specifiek op Curaçao. “Toen ik de eilanden bezocht, hebben we over de vluchtelingen gesproken. Curaçao heeft geen specifiek verzoek gedaan voor aanvullende hulp, maar als de Nederlandse regering of Curaçao een verzoek zou indienen voor hulp aan vluchtelingen, dan zouden de Verenigde Staten dat serieus in overweging nemen”, zei Hoekstra. Hoekstra omschreef het Caribisch deel van het Koninkrijk als goede partners van de Verenigde Staten, die dezelfde waarde en normen hebben op het gebied van mensenrechten, vrouwenrechten en vrijheid van meningsuiting. “Julie kunnen rekenen op de Verenigde Staten, net als Nederland, als het gaat om veiligheid, gedeelde waarden en hulp”, zei Hoekstra. De toespraak van Hoekstra was overigens voor het grootste deel luchtig van toon. Hij zei bijvoorbeeld dat president Donald Trump wel dol moet zijn op Aruba, omdat Aruba veel meer Amerikaanse spullen koopt dan andersom. Ook verwonderde hij zich over het feit dat het eenvoudiger is om van Aruba naar de Verenigde Staten te vliegen dan van Aruba naar Curaçao. “Ik heb het Koninkrijk niet verlaten, maar mijn paspoort staat vol stempels”, zei hij. Hoekstra bevestigde verder dat de Amerikaanse president aanwezig zal zijn bij de 250e viering van de *first salute* op St. Eustatius. “Mocht dat niet het geval zijn, dan heeft iemand het in de tussentijd verpest”, aldus Hoekstra, verwijzend naar de twee presidentsverkiezingen die nog volgen. Hij vertelde

Ambassadeur Pete Hoekstra.

ook dat St. Eustatius helemaal niet van plan was om de Verenigde Staten te erkennen met een *first salute* in 1776. Ze wilden het naderende schip laten zinken, maar schoten mis. De Amerikaanse liefde voor wapens is destijds ont-

staan, aangezien er vanuit St. Eustatius wapens aan boord werden gebracht van het schip, zei hij tegen een lachend publiek. Speciaal voor de aanwezige journalisten van de *Amigoe* en de *Volkskrant* benadrukte hij dat hij grappen

maakte. “In de tijd dat ik in Nederland ben, heb ik geleerd dat de Nederlandse media geen geweldig gevoel voor humor hebben. Misschien kunnen jullie de humor na afloop aan hen uitleggen”, zei Hoekstra tegen de aanwezigen.

Deadline 1 december

Aanmelden ‘Volunteer of the Year’ van start

ORANJESTAD — Cede Aruba doet een oproep aan alle non-profit organisaties om hun genomineerden voor de derde editie van de Volunteer of the Year (Voty) in te dienen voor 1 december. De uitreikingsceremonie staat gepland op 19 januari 2020.

Op 5 december wordt wereldwijd de Internationale dag van de Vrijwilliger gevierd. Op het eiland draait deze dag om vrijwilligers van stichtingen en instanties die zich met liefde inzetten om anderen te helpen, aldus Cede Aruba. Vanwege het drukke carnavalsprogramma organiseert Cede Aruba dit jaar de ceremonie op zondag 19 januari 2020 in de New China Club.

Uitreiking

De uitreiking heeft als doel vrijwilligers die hebben bijge-

dragen aan de samenleving te erkennen en in het zonnetje te zetten. Alle non-profit organisaties kunnen hun beste vrijwilligers voordragen als ‘volunteer of the year’. Op deze dag krijgt elke genomineerde vrijwilliger een symbolische verrassing van hun organisatie, afkomstig van Cede Aruba. Daarnaast is tijdens het evenement ook de mogelijkheid om vrijwilligers te werven en evenementen te promoten.

Vrijwilligerswerk

Cede Aruba besteedt al jaren aandacht aan vrijwilligerswerk op Aruba. Aan het begin lag de focus op meer bewustwording creëren over vrijwilligerswerk. Zo steunen ze sociale projecten zoals Aruba Doet, dat sinds 2013 sterk is gegroeid en ook andere projecten, zoals ‘Feria Social’ om vrijwilligerswerk onder jongeren te promoten.

Nationale Bibliotheek lid van het Nederlands Netwerk Digitaal Erfgoed

ORANJESTAD — De Nationale Bibliotheek van Aruba is lid geworden van het Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE). Daarmee is de Nationale Bibliotheek de eerste organisatie in het Caribisch deel van het Koninkrijk dat zich bij dit van oorsprong Nederlandse netwerk aansluit.

NDE is een netwerk van tientallen Nederlandse erfgoedinstellingen, onderzoeksinstituten, samenwerkingsverbanden en kennisorganisaties in Nederland, dat is opgezet om een stelsel van voorzieningen en diensten te ontwikkelen voor het verbeteren van de zichtbaarheid,

bruikbaarheid en houdbaarheid van digitaal erfgoed. Het netwerk is in 2014 ontstaan op initiatief en met steun van het Nederlandse ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De motivatie van de Nationale Bibliotheek om aan het NDE deel te nemen, is vanwege de knelpunten op het gebied van schaalgroottes en beschikbaarheid van expertise, dat inherent is aan kleine (eiland)samenlevingen, aldus bibliotheek-directeur Astrid Britten op de website van het NDE. Met de samenwerking met de Nationale Bibliotheek Aruba zet het NDE een eerste stap buiten Nederlands grondgebied.

Laatste week aanvraag VUT 2019

ORANJESTAD — Mensen die met de VUT willen gaan (vervroegde uittreding en prepensioen) hebben alleen nog deze week de kans om dit aan te vragen dit jaar. Vrijdag 29 november is de laatste dag dat men de kans heeft om deze aanvraag in te dienen, maakt Personeelszaken (DHR) bekend. Voor meer informatie over de VUT kan men bellen naar DHR via het nummer 522-9999 of een e-mail sturen naar vut2019@drh.gov.aw.

ZEE Luchtfietsers

Nico van der Zee bespreekt in deze column regelmatig zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

Dat was een misser van mij vorige week toen ik voorspelde dat Aruba een aanwijzing zou krijgen. Ik had de kracht van onze premier als sprookjesverteller en acteur onderschat. Volgend jaar gaan we meer uitgeven en houden we geld over. Mike is herboren als Evelyn. Een slechte zaak voor Aruba, het blijft pappen en nathouden en nu we het met mooie beloftes gered hebben, gaan we onze houding zeker niet veranderen. Een aanwijzing had ons met beide benen op de grond gezet, nu kunnen we blijven luchtfietsen.

Maar ik wilde vandaag over iets anders schrijven, namelijk over de beslissing van Onderwijs-minister Lampe om het zittenblijven per direct af te te schaffen en wel op alle scholen, op alle niveaus. Het idee achter die beslissing is niet zo gek. Toen ik vijftig jaar geleden op de lerarenopleiding zat, werd ons al duidelijk gemaakt dat zittenblijven geen oplossing vormt. Opstaan tegen zittenblijven heette het lesboek. Die argumenten van vijftig jaar geleden gelden nog steeds, de praktische bezwaren tegen de afschaffing trouwens ook.

De Directie Onderwijs stuurde als vervolg op die beslissing een brief naar alle schoolbesturen om aan te geven hoe het dan wel moet als het zittenblijven niet meer bestaat. In tenenkrommend Nederlands krijgen de scholen diverse tips aangereikt. Die laten zich in een paar

zinnen samenvatten: meer begeleiding, meer monitoring, extra leertrajecten en extra lessen, het inzetten van digitale hulpmiddelen. Met leerlingen die niet willen sluit de school leerovereenkomsten.

Het klinkt mooi, maar er zijn natuurlijk veel praktische belemmeringen. Wie gaat die extra lessen betalen? Wie betaalt de rekening voor de laptops die de docenten moeten gebruiken en de andere digitale zaken? Doodleuk schrijft de Directie Onderwijs dat scholen maar een zorgbegeleider moeten aanstellen. Over de financiering daarvan rept noch de minister, noch de Directie Onderwijs. Het geld is op, dus moet het waarschijnlijk uit eigen middelen gefinancierd worden. Niet-DPS-scholen zullen wel weer met *feria's* en loterijen het geld moeten bijeen-schrapen. Veel scholen hebben nu al nauwelijks geld voor een extra lijke verf op de gebouwen.

Ook wordt een beeld opgebouwd van docenten die zeeën van tijd

ter beschikking hebben. Mentoren krijgen twee uur tijd betaald voor contact met de leerlingen in hun klas en moeten er vervolgens maar twee uur eigen tijd in steken. De tijd die vrijkomt bij docenten met eindexamenleerlingen moet ingezet worden bij de begeleiding. Die tijd is er natuurlijk niet. Na de examens volgen de correctie, de tweede correctie, het overleg, de eindexamenbeslissingen en na twee weken uithijgen beginnen de herkansingen.

Als zittenblijven dan niet meer mag, hoe moet het dan met leerlingen die het niveau echt niet aankunnen. Die moeten dan afzakken naar een lager niveau. Of in de woorden van de Directie Onderwijs (zoek drie spel- en taal-fouten): “Dit proces geldt alleen voor leerlingen die qua capaciteit niet meekunnen op de school waar hij geplaatst is.” Het gaat dan om een advies, niet om een dwingend maatregel. Die adviezen bestaan nu ook al. Ik heb al tientallen keren meegemaakt dat havo-ouders het advies kregen om hun kind naar de mavo te laten gaan, ik heb nog nooit meege-maakt dat zo’n advies opgevolgd is.

Pak het zittenblijven aan, ben ik met Lampe eens, maar doe dat dan verstandig. Zorg voor een goede financiering en voor een geleidelijke invoering. Zoals het nu gebeurt is het vragen om problemen. Lampe ziet echter geen problemen. Als Papiaments straks de voertaal wordt, zijn heel veel problemen opgelost, beweerde hij gisteren op een persconferentie. Luchtfietser.

Visit
our website
AMIGOE.COM

Groots gospelconcert zaterdag bij Cas di Cultura

Foto: Positive Foundation

ORANJESTAD — Een groots gospelconcert staat er zaterdag 30 november op de planning. Voor het derde jaar op rij organiseert de Positive Foundation het gospelconcert ‘Aruba bo ta bendiciona’ bij Cas di Cultura. De internationaal bekende Curaçaose artiest Willy Rodriguez zal gedurende de avond optreden, alsook de Curaçaose Amy Nia Feliz die samen met lokale artiesten als Eltienne Yarzagaray, Randall Croes en de God Soldiers Arubaanse liederen ten gehore zal brengen. Verder zal ook NFuzion aanwezig zijn voor een speciale toegift. Volgens de voorzitter van de stichting, Glenn Penniston, heeft het concert als doel de samenleving bewust te maken van het feit dat we op een ‘schitterend’ eiland leven en om iedereen ‘te laten realiseren hoe gezegend we zijn’. Net zoals voorgaande jaren werkt de Positive Foundation samen met verschillende sponsors waardoor ouderen die in verzorgingstehuizen verblijven bij het concert aanwezig kunnen zijn. Anderen die het concert willen bijwonen, kunnen een kaartje kopen bij Citgo Essoville, Citgo Boulevard en Dowco Sta. Cruz.

Tokio

Hoger

TOKIO — De aandelenbeurs in Japan is vandaag opnieuw hoger geëindigd. Beleggers verwerkten de nieuwe recordstanden op Wall Street en trokken zich op aan de positieve berichten over een naderende handelsdeal tussen de Verenigde Staten en China. Het Chinese webwinkelbedrijf Alibaba beleefde een succesvol beursdebuut in Hongkong. De Nikkei ging met een winst van 0,4 procent de dag uit op 23.373,32 punten. Vooral de Japanse chip- en technologiebedrijven waren in trek. Chiptester Advantest won 3,6 procent en robotmaker Fanuc steeg 1,1 procent. Hitachi won 0,9 procent. Mitsubishi zakte 0,4 procent na aankondiging van de overname van Eneco. In Hongkong noteerde de Hang Seng-index tussentijds 0,1 procent lager na de sterke koerswinst een dag eerder. Het aandeel Alibaba steeg 2 procent tijdens zijn eerste beursdag in Hongkong. Het was de grootste beursgang ter wereld in 2019 tot nu toe. De beurs in Shanghai zakte 0,1 procent en de Kospi in Seoul kreeg er 0,3 procent bij. De All Ordinaries in Sydney eindigde 0,8 procent hoger.

Euro

Rustig

AMSTERDAM — De aandelenbeurs in Amsterdam bleef vandaag dicht bij huis. Ook de andere Europese beurzen lieten weinig beweging zien na de koerswinsten een dag eerder. Beleggers verwerkten de nieuwe recordstanden op Wall Street en hielden de ontwikkelingen aan het handelsfront tussen de Verenigde Staten en China in de gaten. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde in de ochtendhandel een fractie lager op 596,54 punten. De MidKap won 0,4 procent tot 885,34 punten. De beursgraadmeters in Parijs en Frankfurt bleven vrijwel ongewijzigd. De Londense FTSE-index klonk 0,1 procent. Biotechnologiebedrijf Galapagos stond onderaan bij de hoofdfondsen op het Damrak met een verlies van 0,8 procent. Sterkste stijger was Adyen met een winst van 1,5 procent. Bij de middelgrote bedrijven ging PostNL op kop met een plus van 1 procent. In Frankfurt won Rocket Internet ruim 1 procent na meevalende resultaten van de Duitse start-up investeerder. De La Rue kelderde 19 procent in Londen. De Britse drukkerij van paspoorten en bankbiljetten schraapt zijn dividend na tegenvallende halfjaarcijfers.

Wall Street

Kleine uitslagen

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag met kleine uitslagen aan de nieuwe handelsdag begonnen. Beleggers trekken zich op aan bemoeidigende berichten over het handelsoverleg tussen China en de VS. Wel blijft de kwestie Hongkong, waar de meningen van de economische grootmachten over uiteenlopen, een punt van zorg. De leidende Dow-Jonesindex noteerde kort na de openingsbel een fractie lager op 28.056 punten. De brede S&P 500 stond eveneens iets lager op 3134 punten en technologiegraadmeter Nasdaq steeg marginaal naar 8634 punten. Volgens de Chinese overheid is een consensus bereikt over delen van het handelsoverleg met de VS. Ondertussen heeft Peking de Amerikaanse ambassadeur in China gevraagd om zich uit te spreken tegen de Amerikaanse inmenging in de kwestie Hongkong waar protesten al maanden voor onrust zorgen. Intel kwam amper van zijn plek. De chipreus zou de opties bekijken voor zijn connectie home-divisie, waaronder een verkoop.

Europese massaclaim tegen VW om sjoemeldiesel

BRUSSEL — De Nederlandse stichting die werkt aan compensatie voor Volkswagen-bezitters vanwege het dieselschandaal breidt haar werkveld uit tot heel Europa. De Diesel Emissions Justice Foundation (DEJF) kondigde op een persconferentie in Brussel een Europese massaclaim aan om het waardeverlies bij autobezitters als gevolg van de ‘misleiding’ door Volkswagen te compenseren.

In Nederland hebben zich tot nu toe ongeveer 10.000 gedupeerde eigenaren aangemeld, zegt DEJF-directeur Femke Hendriks. Vanaf vandaag kunnen ook Belgen zich registreren, en binnenkort volgen Frankrijk en Spanje. De DEJF roept autobezitters, maar ook leasemaatschappijen en bedrijven

op zich zo snel mogelijk te registreren vanwege verjaaringstermijnen. De stichting brengt alle claims bij elkaar en is bereid in elk EU-land rechtszaken aan te spannen. Daarvoor worden experts en advocaten aangetrokken. In Europa rijden 8,5 miljoen ‘sjoemeldiesels’ rond van de merken Volkswagen, Audi, Seat, Skoda en Porsche,

waarvan in 2015 bleek dat de stikstofuitstoot vanwege ‘sjoemelsoftware’ veel hoger was dan voorgespiegeld. De waarde van tweedehands diesels is inmiddels fors gedaald, mede omdat reparaties vaak niet effectief zouden zijn. In de VS en Australië zijn al wel vergoedingen uitgekeerd. Wat betreft Europa loopt de stichting bij de ‘arrogante’ Volkswagen-groep tot nu toe tegen een stenen muur, aldus de Belgische advocaat Laurent Arnauts, die denkt dat Volkswagen zijn imago kan oppoetsen door mee te werken aan de massaclaim. Volgens de

advocaat zijn veel eigenaren zich niet bewust van de ‘enorme schade’. “We hebben alle autobezitters nodig om een vuist te maken”, vult directeur Hendriks aan. “Eendracht maakt macht.” De stichting zet in op een schikking met Volkswagen onder de Nederlandse Wet Collectieve Afhandeling Massaschade (WCAM), die mogelijkheden biedt voor compensatie in heel Europa, als het gerechtshof in Amsterdam dat goedkeurt. De stichting werkt op ‘no cure no pay’-basis en vraagt bij succes maximaal 27,5 procent van het uitgekeerde compensatiebedrag.

EU onderzoekt China om roestvrij staal

BRUSSEL — De Europese Unie vermoedt dat Chinese fabrikanten hebben geprobeerd om de Europese importtarieven op Chinees roestvrij staal te omzeilen door kleine wijzigingen aan te brengen bij producten.

De Europese Commissie gaat nu extra onderzoek doen naar de zaak. Door lichte aanpassingen bij versies van roestvrijstaalproducten, bijvoorbeeld bij koolstofgehalten of een ander soort coating, zouden Chinese bedrijven de heffingen

proberen te ontlopen, aldus de commissie. Als blijkt dat dit inderdaad het geval is, dan kunnen tarieven met terugwerkende kracht worden opgelegd, terwijl er ook meer heffingen op Chinese producten van roestvrij staal kunnen komen.

De Europese importtarieven op Chinees roestvrij staal werden begin 2018 voor een periode van vijf jaar ingevoerd, om zo het dumpen van goedkope producten op de Europese markt tegen te gaan. Die heffing kan oplopen tot 27,9 procent.

Topman grote bank Australië weg om schandaal

SYDNEY — Topman Brian Hartzter van de Australische bank Westpac heeft zijn functie neergelegd nadat de financiële dienstverlener verzeild was geraakt in een groot witwasschandaal. De bank, de op één na grootste van Australië, heeft volgens de financiële opsporingsdienst van het land op grote schaal anti-witwasregels overtreden.

Westpac wordt ervan beschuldigd in totaal 23 miljoen keer wetten ter bestrijding van financiële crimina-

liteit te hebben overtreden. In bepaalde gevallen zou de bank betalingen aan makers van kinderporno hebben gefaciliteerd. Naast veel politieke ophef heeft de kwestie ook tot een verlies van omgerekend 4,6 miljard euro aan beurswaarde geleid. De 52-jarige Hartzter wordt tijdelijk opgevolgd door financieel topman Peter King. In de tussentijd zoekt Westpac naar een nieuwe bestuursvoorzitter. In het licht van de witwaszaak vervroegt ook voorzitter Lindsay Maxsted zijn vertrek naar begin dit jaar.

Peking: Consensus bereikt in handelsoverleg

PEKING — China en de Verenigde Staten hebben een ‘consensus bereikt’ op het vlak van belangrijke pijnpunten in het handelsoverleg tussen de twee economische grootmachten. Dat schrijft het Chinese ministerie van Handel in een verklaring na telefonisch overleg op hoog niveau.

Aan het telefoongesprek namen de Chinese vicepremier Liu He, de Amerikaanse minister van Financiën Steven Mnuchin en de Amerikaanse handelsgezant Robert Lighthizer deel. Ze spraken daarin af verder overleg te voeren over ‘resterende punten’, wat moet leiden tot een

gedeeltelijk handelsakkoord. Precieze details over de inhoud van het gesprek gaf het ministerie niet. Overleg over de zogeheten eerste fase van een Chinees-Amerikaanse handelsdeal loopt al sinds oktober. Daarin hebben beide kampen concessies gedaan, onder andere

op het vlak van import van voedselproducten en intellectueel eigendom. De Amerikaanse president Donald Trump sprak vorige week al van een mogelijk snel akkoord. Daarbij benadrukte hij dat Peking in zijn ogen veel meer geïnteresseerd is om een deal te sluiten dan hijzelf. Als fase één van een overeenkomst met de Chinezen niet voor 15 december rond is, staat Trump evenwel voor de keuze of hij op die datum nieuwe importheffingen

moet invoeren. De president dreigde daar eerder mee. Het gaat om heffingen van 15 procent op 160 miljard dollar aan goederenimport uit China.

Ook de onrust in Hongkong kan de relatie tussen Peking en Washington onder druk zetten. Het Amerikaanse Congres heeft twee wetsvoorstellen aangenomen waarin de steun wordt uitgesproken voor pro-democratische demonstranten in de autonome Chinese regio.

Groot boerenprotest verstopt Berlijn

BERLIJN — Boeren hebben vandaag met hun trekkers de Duitse hoofdstad Berlijn nagenoeg lamgelegd. De agrariërs zijn massaal naar Berlijn gekomen om te protesteren tegen het landbouwbeleid van de Duitse regering.

Rond het middaguur begon de demonstratie bij de Brandenburger Tor, nabij de Bondsdag in het centrum. In de aanloop daarnaartoe veroorzaakten de boeren opstoppen in het verkeer en kwam het verkeer in het centrum van Berlijn bijna tot stilstand. Volgens de politie ging het om 5095 tractoren die onder begeleiding door de deelstaat Brandenburg naar Berlijn reden. De protesten richtten zich op aangescherpte regels voor de bescherming van insecten en het milieu en het inperken van het uitrijden van mest ter bescherming van het grondwater. De organisatoren verwachten zo’n 10.000

Photo: AFP

boeren en 5000 tractoren bij de Brandenburger Tor.

Nederlandse boeren hebben de afgelopen tijd ook meerdere keren geprotes-

teerd. Ze zijn het niet eens met het huidige stikstofbeleid van de regering. In oktober nog kwamen veel boeren met hun tractoren samen op het Malieveld in Den Haag.

‘Maak verantwoorde keuze lening makkelijker’

AMSTERDAM — Ook bij leningen is de vraag stellen hem beantwoorden. De manier waarop een lening online wordt aangeboden, kan de keuzes van consumenten tijdens het afsluitproces beïnvloeden. Dat constateren de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en kredietaanbieder Freo in een gezamenlijk praktijkonderzoek.

Als bijvoorbeeld vooraf geen maandelijks aflosbedrag is ingevuld, kiezen mensen voor een 8,5 procent hoger aflosbedrag dan wanneer een aflosbedrag van 2 procent van de lening is ingevuld. En als consumenten zelf over de looptijd van de lening kunnen beslissen, dan kiezen ze voor een looptijd van gemiddeld zeven maanden langer. Deze uitkomst gaat tegen de verwachting van de onderzoekers in. Volgens de AFM kan de manier waarop invulschermen zijn ingericht ervoor zorgen dat mensen een product kiezen dat niet past bij hun behoeften en belangen. Een op de vijf Nederlandse huishoudens loopt momenteel het risico met problematische schuld te maken te krijgen. De toezichthouder roept andere kredietaanbieders op om nog eens goed te kijken naar hun website. Door hier wat aan te sleutelen kunnen ze het nemen van een verantwoorde leenbeslissing makkelijker maken, aldus de AFM.

Phishing-crimineel gebruikt vaker WhatsApp

AMSTERDAM — De schade door fraude in het betalingsverkeer als gevolg van phishing en bankpasfraude is in de eerste helft van het jaar met ongeveer een derde toegenomen. Banken doen de laatste tijd opvallend veel meldingen van klanten over phishing via mobiele berichtendiensten zoals sms, WhatsApp en Messenger.

Volgens de Betaalvereniging Nederland en de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) gingen bankklanten als gevolg van phishing naar beveiligingscodes in totaal voor zo’n 3,1 miljoen euro het schip in, van een kleine 2,4 miljoen euro in de voorgaande zes maanden. In verreweg de meeste gevallen krijgen mensen de schade door hun bankrekening vergoed. Alleen als ze ‘grof nalatig’ zijn geweest weigeren banken dit doorgaans. Er zijn de laatste tijd bijna twee keer zoveel meldin-

gen binnengekomen over phishing via mobiele berichtendiensten als over phishing via e-mail. Vaak begint de poging tot fraude op een handelsplatform zoals Markt-plaats of Speurders, aldus de organisaties. Vervolgens proberen de criminelen om mensen met een smoes en een hyperlink via bijvoorbeeld WhatsApp naar een valse website te lokken. Die valse website lijkt als twee druppels water op de website van de eigen bank of van een bekende mobiele betaaldienst.

‘Audi gaat duizenden banen schrappen’

INGOLSTADT — De Duitse autobouwer Audi wil de komende jaren zo’n 9500 banen schrappen. Gedwongen ontslagen zouden daarbij worden uitgesloten. Dat meldt de Duitse krant Handelsblatt. Audi zelf onthoudt zich van commentaar.

Het was al bekend dat het luxemerken van autoconcern Volkswagen met vakbonden aan het onderhandelen was over verdere kostenbesparingen. Audi kreeg eerder een flinke deuk door het

sjoemeldieselschandaal bij Volkswagen. Verder kampt de auto-industrie als geheel met een zwakkere vraag. Er zouden met de bonden ook andere afspraken zijn gemaakt. Zo krijgen de res-

terende 50.000 werknemers bij de fabrieken in Ingolstadt en Neckarsulm volgens de krant een baangarantie tot eind 2029. Ook werkt het bedrijf naar verluuid aan het creëren van zo’n 2000 nieuwe banen. Het merk staat nu nog onder leiding van de Nederlandse topman Bram Schot. Hij wordt met ingang van april vervangen door de Duitser Markus Duesmann.

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer
582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

NEW YORK			AMSTERDAM		
	26-Nov			26-Nov	
DOW JONES	28.080,86	0.05%	AEX	598.09	0.24%
S&P 500 INDEX	3.135,57	0.06%	ARCELORMITTAL	15.80	-0.25%
NASDAQ	8.642,38	0.11%	AEGON NV	4.06	-1.17%
AMAZON.COM INC	1.787,70	0.78%	KONINKLIJKE AHOL	23.91	0.00%
APPLE INC	265,65	-0.27%	AKZO NOBEL	87.45	-0.22%
BAIDU INC-SP ADR	118.31	-1.67%	ASML HOLDING NV	247.45	0.71%
BERKSHIRE HATH-B	218.24	-0.37%	DSM (KONIN)	117.70	0.47%
BOEING COITHE	374.02	0.24%	HAL TRUST	146.80	0.69%
CITIGROUP INC	74.98	-0.93%	HEINEKEN NV	94.44	0.68%
COCA-COLA CO	53.52	0.56%	ING GROEP NV	10.39	-1.14%
COSTCO WHOLESale	299.99	0.31%	KPN (KONIN) NV	2.81	1.48%
WALT DISNEY CO	152.65	1.98%	KONINKLIJKE PHIL	41.94	1.16%
3D SYSTEMS CORP	9.02	0.11%	RANDSTAD NV	52.72	1.03%
EBAY INC	35.58	-0.75%	ROYAL DUTCH SH-A	26.34	-1.26%
FACEBOOK INC-A	199.37	-0.21%	TOMTOM	9.68	3.05%
GENERAL ELECTRIC	11.44	-1.21%	TOTAL SA	48.30	-1.30%
ALPHABET INC-A	1.306.56	0.07%	UNILEVER NV	53.19	1.33%
HP INC	19.81	-1.69%	W.P. STEWART HOL	570.85	0.98%
HOME DEPOT INC	218.78	0.17%			
INTEL CORP	58.50	-0.54%	SCOTIA FUNDS		
JOHNSON&JOHNSON	136.72	-0.34%	MONEY MARKET	13.5327	0.01%
MICROSOFT CORP	151.23	0.00%	US DOLLAR BOND	2.8112	-0.04%
PROCTER & GAMBLE	122.02	1.25%	GLOBAL EQUITY	3.1502	0.64%
ROYAL DUTCH-ADR	57.97	-0.14%	US EQUITY	17.6126	0.65%
STARBUCKS CORP	84.39	0.76%	CANADIAN EQUITY	2.7982	0.51%
TWITTER INC	30.54	0.00%	FUNDS		
WALMART INC	118.95	0.03%	BGF CONT EUR FLEX	31.32	0.58%
EXCHANGE TRADED FUND			BGF EIMKT BOND	18.46	0.11%
ALERIAN MLP - AMLP	8.00	-0.49%	BGF FIX INC GBL OP	14.65	0.00%
ISH GBL HY BD - GHYG	49.00	-0.17%	BGF GBL ALLOCATION	59.45	0.29%
ISH IBOXX HY BD - HYG	86.96	0.04%	BGF USD CORE BOND	17.32	0.06%
ISH SELECT DIV - DVY	103.75	0.00%	BGF USD HI YIELD BND	34.87	0.14%
ISH MSCI EMKT - EEM	42.91	-0.91%	TEMPLETON GBL BND	25.07	-0.20%
ISH MSCI PAC - EPP	46.17	-0.22%	TEMPLETON ASIAN SM	50.27	0.90%
ISH RUSSELL - IWV	183.89	0.13%	CURRENCIES		
ISH S&P 500 - SPY	188.90	0.30%	YENUSD	108.9300	0.00%
ISH EUROPE - IEV	45.53	0.00%	EURUSD	1.1019	0.05%
INVERSCO QQQ TRUS	204.35	0.06%	CANIUSD	1.3309	0.08%
INVERSCO DB COMMO	15.66	0.32%	GBPUSD	1.2857	-0.33%
SPDR S&P INT DIV-DVX	39.95	-0.13%	COMMODITIES		
SPDR S&P MID 400	367.86	0.34%	OIL WTI	58.21	0.34%
SPDR S&P 600 SMA	70.95	0.16%	GOLD	1458.65	0.23%
VANGUARD REIT - VNQ	92.75	0.99%	SILVER	17.00	0.65%
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	54.28	-0.22%	WHEAT	52.07	-1.13%
Source Bloomberg					

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIEL'S BANK

Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com | website:www.mcb-bank.com/pbis

Dierenarts vraagt aandacht voor negatief effect

Gevaar voor vetmesten zeeschildpadden

WILLEMSTAD — Dierenarts Odette Doest vraagt aandacht voor de nadelige effecten van het voeden van zeeschildpadden en daarmee het tam maken van de dieren die daarmee eerder ten prooi kunnen vallen aan stropers. Het voeden door mensen – vaak uit zelfzuchtige motieven om met een schildpad op de foto te kunnen – brengt een onevenwichtige portieverdeling met zich mee en kan obesitas veroorzaken.

“Zodoende heb ik nu een ongeveer tien jaar oude zeeschildpad, met een schilddoorsnee van ongeveer 25 centimeter, in behandeling die behoorlijk zwaarlijvig is”, aldus Doest. Desgevraagd laat zij weten dat een normaal gewicht voor een schildpad van deze omvang en leeftijd ongeveer 5 kilo zou moeten zijn. Maar Micheline – liefkozend zo genoemd vanwege haar bolle omvang – weegt 8 kilo, 60

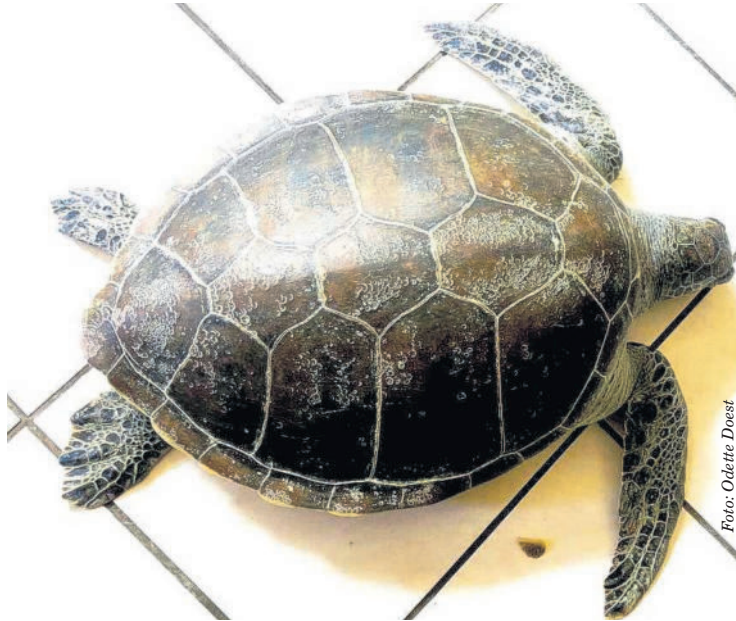

Foto: Odette Doest

Micheline is 60 procent te zwaar en heeft door obesitas allerlei klachten.

procent te veel. De schildpad werd drijvend en in niet al te beste staat aangetroffen bij Klein Curaçao. “Het probleem is dat mensen uit egoïsme er verder niet bij stilstaan wat voor effecten dit voedgedrag heeft op de dieren – of het nou bij Playa

Piskado op Westpunt of bij Klein Curaçao is”, aldus Doest. De dierenarts benadrukt dat obesitas allerlei klachten veroorzaakt. “Door een verkeerd dieet ziet men een verminderde weerstand en afwijkingen in de groei.

Ook voor andere overvallen

18, 20 en 22 jaar voor fatale roof Schelpwijk

WILLEMSTAD — Drie mannen zijn vrijdag veroordeeld tot forse celstraffen voor de gekwalificeerde doodslag in mei op de Europese Nederlander Ronaldus Molenaars (53) tijdens een poging tot atrako in Schelpwijk. Ze zijn bovendien schuldig bevonden aan andere atrako’s en illegaal vuurwapenbezit.

door Jomaira Angela

Jonathan Hansen kreeg conform de eis 25 jaar cel opgelegd voor de roof in de Kaya Karkó, waarbij twee Aziatische mannen zijn mishandeld en waarna Molenaars werd gedood. In totaal heeft hij samen met Ruwensly Pisas, en Richendrick Hansen 960 gulden gestolen, alsook mobiele telefoons en waardevolle documenten van de Aziatische mannen. “Terwijl zij, met behulp van een koevoet, probeerden het hekwerk van de voordeur van de woning (van Molenaars, red.) open te breken om zich toegang tot de woning te verschaffen om het nietsvermoedende slachtoffer te beroven, kwam het slachtoffer naar de voordeur en verzette zich door met een kapmes te zwaaien. Toen bleek dat het slachtoffer zich niet willoos zou laten beroven, stak (Jonathan, red.) zijn hand tussen het hekwerk en schoot één keer op het slachtoffer, dat kort daarna aan zijn schotverwonding is overleden.” Zijn long werd geraakt. De advocaten pleitten voor vrijspraak van gekwalificeerde doodslag op Molenaars en hebben daartoe – kort samengevat – aangevoerd dat de mannen uit waren op een overval en niet op een doodslag. Volgens de advocaten van Richendrick en Pisas hebben zij geen substantiële bijdrage geleverd aan het schieten van Molenaars en kan evenmin gezegd worden dat zij enige invloed hebben kunnen uitoefenen op het schieten door Jonathan. Er is dus geen

sprake van een nauwe en bewuste samenwerking tussen hen bij het schieten, en er kan hooguit van medeplegen van poging tot diefstal sprake zijn. De advocaat van Jonathan voerde hetzelfde aan. Het gerecht stelde echter zijn verklaring dat hij niet aanwezig was toen het slachtoffer werd doodgeschoten zodat niet hij – maar één van de andere twee – de schutter is geweest, als ongeloofwaardig terzijde. Het verweer van de raadsliden werd verworpen. Het gerecht acht dat er wel degelijk sprake is van een nauwe en bewuste samenwerking.

Andere atrako’s

Naast de fatale (poging tot) roof in de Kaya Karkó, heeft Jonathan zich ook schuldig gemaakt aan een diefstal in The Bottomweg op 31 maart jl, waar hij meerdere wielen en koplampen van een Kia Cerrato heeft gestolen; een atrako en afpersing op 19 mei jl. in de Heelsumstraat, waarbij een pak sigaret, een aansteker, een mobiele telefoon (Samsung J1), een heren polshorloge, een halsketting met een hanger, een zilveren armband en bankpassen zijn gestolen; en twee atrako’s en afpersing op 20 mei jl. – één bij de Jan Noorduynweg, waarbij hij een tas met inhoud heeft gestolen, en de andere bij de Genieweg, waarbij hij onder bedreiging drie mobiele telefoons (twee Samsung Galaxy J4 en een Samsung Galaxy J7), een damestas met inhoud, 900 gulden, en een huissleutel heeft gestolen. Pisas heeft zich tevens op 18 april schuldig gemaakt aan een poging tot overval. Hij achtervolgde als bestuurder van een Yaris, een auto vanaf de Perseusweg tot in de Willem Hoyerstraat in Brievengat. Een kennis van hem stapte uit en droeg de bestuurder op om de portier te openen. Pisas kreeg 18 jaar cel opgelegd, de eis was 22 jaar. Richendrick is tevens schuldig bevonden

aan een atrako op 23 april, waarbij een vrouw van haar zwarte scooter van het merk Piaggio werd bestolen. Hij kreeg, conform de eis, 20 jaar cel. In strafverzwarende zin is rekening gehouden met de omstandigheid dat het drielal al eerder is veroordeeld voor atrako. In het geval van Jonathan en Richendrick geldt bovendien dat zij de genoemde bewezen feiten hebben gepleegd in de proeftijd van de hen daarvoor opgelegde respectievelijk voorwaardelijke celstraf en jeugddetentie. “Die veroordeling heeft hen er blijkbaar niet van weerhouden om opnieuw strafbare feiten te plegen.” Verder geldt in het geval van de Hansens dat zij ter zitting geen verantwoordelijkheid hebben genomen en er geen blijk van hebben gegeven zich te realiseren wat zij hun slachtoffers hebben aangedaan. Jonathan heeft integendeel geprobeerd zijn rol kleiner te maken door te stellen dat hij alleen de bestuurder van de vlucht-auto was en de schuld steeds bij de andere twee neer te legen. Zo heeft hij geen verantwoordelijkheid genomen voor de fatale schot die hij op Molenaars heeft gelost.

Schadeclaims

Verder moet het drielal schadevergoedingen betalen aan de slachtoffers/nabestaanden: 6850 gulden en 1650 gulden aan de Aziatische mannen te vervangen met respectievelijk 69 dagen en 26 dagen, en 16.283,43 gulden aan de nabestaanden van Molenaars, te vervangen door 116 dagen.

Heling

In deze zaak werd ook de vrouw Thais vervolgd en schuldig bevonden aan opzetheling op 21 mei. Ze kreeg op 7 mei de in Schelpwijk gestolen Huawei van Jonathan. Het viertal heeft 14 dagen de tijd om in hoger beroep te gaan.

Kustwacht al langer op de hoogte:

Onderzoek rugklachten door gebruik Metal Sharks

WILLEMSTAD — Het klopt dat het personeel van de Kustwacht Caribisch Gebied te kampen heeft met rugklachten vanwege de nieuwe kustwachtboten Metal Sharks.

Dat bevestigt woordvoester Shalick Clement op vragen van deze krant naar aanleiding van een publicatie van de ochtendkrant Vigilante. Een onderzoek hiernaar is volgens Clement in volle gang. Het onderzoek wordt verricht door een onafhankelijke partij.

“De directie is al langer op de hoogte van het probleem en heeft het welzijn van de medewerkers hoog in het vaandel. Reden te over om onderzoek te laten doen en aan de hand van de resultaten hiervan oplossingen te zoeken.” Volgens Clement is de top in gesprek gegaan met het personeel en experts om

te kijken wat de mogelijke oplossingen kunnen zijn.

Op de vraag of het een idee is om de boten te vervangen, zegt Clement, ‘nee dat is nog niet de bedoeling’. “Er zijn diverse manieren waarop de situatie opgelost kan worden. Het is nu te prematuur om te zeggen wat er gaat gebeuren, maar de kustwacht-top heeft aandacht voor de situatie die al langer gaande is”, aldus de woordvoerder. Zoals bekend, zijn de boten in juni vorig jaar in gebruik genomen. Curaçao heeft vier Metal Sharks, type Defiant 38 Interceptors. Rear admiral Michael Johnston van de US Coastguard droeg op 21 juni vorig jaar symbolisch de nieuwe vaartuigen over

aan de voorzitter van de Kustwacht Presidium Friso Versluys, door het overhandigen van een ingelijste schilderij. “Ik voelde me gelijk als familie toen ik hier aankwam, tenslotte werken wij allemaal aan hetzelfde doel en dat is drugsbestrijding en search & rescue”, aldus Johnston.

Deze Interceptors hebben een overdekte kajuit, waardoor de kustwachtteams beschutting hebben tijdens het uitvaren. Nu kunnen ze langer aan boord blijven en is het werk fysiek langer uit te houden, werd destijds gezegd.

Ook op Aruba en St. Maarten zijn de Super-RHIB’s vervangen door de Metal Sharks. Elk land kreeg vier boten.

Romeinse sla uit de schappen gehaald

Foto: Shutterstock

WILLEMSTAD — Het ministerie van GMN (Gezondheid, Milieu & Natuur) heeft in navolging van andere landen ook Romeinse sla (Romain Lettuce) uit Salinas (Californië) uit de schappen op Curaçao gehaald. Dit na een waarschuwing van vrijdag van de Food & Drug Administration (FDA) en het Center for Disease Control in de Verenigde Staten.

Romeinse sla uit de omgeving van Salinas zou besmet zijn met de E-coli bacterie. Na een onderzoek door de Technisch Hygienische Zorg (THZ) van het GMN-ministerie in de supermarkten bleek deze Romeinse sla ook op Curaçao te worden verkocht. Supermarkten kregen de opdracht om per direct te

stoppen met de verkoop hiervan. Restaurants worden door GMN aangeraden deze sla niet aan hun klanten voor te schotelen. Uit goede bron is vernomen dat bij één grote supermarkt

op Curaçao al ruim 80 kilo Romeinse sla uit de handel is genomen. Hoeveel van deze sla bij de andere supermarkten uit de schappen is gehaald, is niet duidelijk. Romeinse sla uit gebieden anders dan Salinas, kan veilig worden gegeten, zo benadrukt GMN. De consument wordt aangeraden om de verpakking te raadplegen. Romeinse sla uit Salinas is de komende dagen uit de gratie.

Isla bezorgd over CRU incidenten

WILLEMSTAD — De Isla-raffinaderij moest afgelopen weekend de productie stilleggen vanwege een incident bij Curaçao Refinery Utilities (CRU). De directie van de raffinaderij maakt zich zorgen over de onbetrouwbare levering van utiliteiten aan de Isla. De black-out eerder deze maand werd ook al veroorzaakt door een incident bij CRU, een dochtermaatschappij van Refineria di Kòrsou (RdK).

Vrijdag om 01.30 uur vond er een storing plaats bij de productie-installaties van de CRU. Hierdoor moest de Isla de productie bij zowel de Thermal Cracker (TC-1) als de Crude Distiller (CD-2A) stilleggen. Zondag om 01.50 uur was de CRU weer in bedrijf. Doordat de storing langer dan dertig uur heeft geduurd moest de Isla haar twee productie-eenheden weer opstarten. De raffinaderij is zondag begonnen met de opstart-

werkzaamheden zodat maandag de productie weer kon worden opgestart. In een persbericht stelt de raffinaderij dat ze het betreurt dat de impressie wordt gecreëerd dat er sprake is van achterstallig onderhoud bij de Isla. In 2017 gaf de Isla 127.349.067,71 miljoen gulden uit aan onderhoudswerkzaamheden. Van dit bedrag ging 75.315.784,50 gulden direct naar de aannemers. In 2018 besteedde Isla 110.195.676,16 gulden aan onderhoud. Hiervan ging 74.216.542,60 gulden naar de aannemers. Dus in totaal betaalde de Isla in 2017 en vorig jaar 237.544.743 gulden aan onderhoudswerkzaamheden. “Het onderhoud van de raffinaderij is in goede staat. Zelfs de bedrijven die nu een ‘due diligence’ uitvoeren naar de raffinaderij zeiden dat de raffinaderij in een veel betere staat verkeert dan ze in eerste instantie hadden gedacht”, aldus de Isla.

Pabien Zeeverkennerij Mgr. Verrietgroep

Foto: Eelke Sambo

WILLEMSTAD — De Zeeverkennerij Mgr. Verrietgroep van Curaçao bestaat zeventig jaar. Dit werd zondag op grootse wijze op Brakkeput met familie en vrienden gevierd. De Zeeverkennerij biedt jongeren vanaf acht jaar zee-activiteiten aan. Hiermee wordt spelenderwijs een bijdrage geleverd aan de vorming van hun persoonlijkheid. Zeeverkenners leren middels zeilen, zwemmen en roeien met respect voor zichzelf en hun omgeving de eigen grenzen te verkennen en verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf, elkaar en de wereld om hen heen.

Aandachtspunten OM

Hoofdofficier van justitie BES trekt boetekleed aan

KRALENDIJK — Het Openbaar Ministerie op Bonaire erkent de impact te hebben onderschat van de nieuwe wegenverkeersverordening die eerder dit jaar door de Eilandsraad is goedgekeurd. Hoofdofficier van justitie Bote ter Steege zei zich gisteren ‘schromelijk’ te hebben verkeken op de tijd die nodig is om de wetgeving in te voeren. “Zestig jaar oude verkeersregels zitten nu eenmaal in de hoofden en in het handelen van de inwoners van Bonaire. Die zijn niet binnen twee maanden met een druk op de knop te vervangen door nieuwe.”

Ter Steege zei lering te hebben getrokken uit deze ervaring en verklaarde erkentelijk te zijn voor het begrip dat de veiligheidsdriehoek van OM, politie en gezaghebber ten deel viel nadat werd besloten de handhaving van de nieuwe regels op te schorten tot 1 maart 2020. Saba en St. Eustatius werken ook aan een nieuwe verkeersverordening en gebruiken hierbij Bonaire als voorbeeld. Ter Steege verklaarde persoonlijk uit te zien naar de dag dat de vervulling van die wens thans niet aan de orde is. Ter Steege deed zijn uitspraken gistermiddag tijdens een bijzondere zitting van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie in Kralendijk ter gelegenheid van de installatie van drie officieren van justitie die het OM komen versterken. Hij verklaarde blij te zijn met het diversiteitsbeleid waardoor het OM meer personeel uit de regio kan werven. De nieuwe officieren hebben alle drie een Curaçaose achtergrond.

Sinds enkele jaren heeft het Caribisch OM een eigen opleidingstraject voor officieren van justitie. Ter Steege benadrukte dat een periode als plaatsvervangend officier van justitie niet automatisch leidt tot een benoeming, maar dat de eigen medewerkers wel worden aangemoedigd om naar functies binnen het apparaat te solliciteren en zo de gelegenheid krijgen om zelf de regie te nemen over het verloop van hun carrière bij het OM. De hoofdofficier maakte van de gelegenheid gebruik om enkele voor het OM belangrijke thema's aan te snijden, zoals de introductie van het jeugdstrafrecht en de bejegening van personen die het slachtoffer zijn van een misdrijf. Er is volgens Ter Steege hard gewerkt aan deze onderwerpen, zowel op de eilanden zelf als door het ministerie van Justitie en Veiligheid in Den Haag.

Jeugdstrafrecht

Op 1 januari 2020 treedt het jeugdstrafrecht in werking. Hoewel het Wetboek Strafrecht BES al sinds de staatkundige hervormingen van

2010 bepalingen bevat voor jeugdige overtreeders vonden deze tot dusver geen toepassing vanwege het ontbreken van de daartoe benodigde voorzieningen. Volgens Ter Steege zijn zowel de Justitiële Inrichting Caribisch Nederland (JICN) als de jeugdzorg en de reclassering nu wel in staat om te voldoen aan de uitgangspunten van het jeugdstrafrecht. Daarbij draait het niet alleen om het opleggen van strafmaatregelen maar vooral ook om het verbeteren van de opvoedingsomstandigheden. Doordat Caribisch Nederland geen apart jeugdstrafrecht kent worden veel zaken waarbij minderjarigen zijn betrokken voorwaardelijk geseponeerd of afgedaan buiten de justitiële keten. Dat bemoeilijkt het werk van de politie en het OM. De officier van justitie kan vaak niet tot een strafeis komen.

In een rapport over de naleving van kinderrechten in Caribisch Nederland merkt Unicef op dat de plaatselijke regelgeving op een aantal punten niet voldoet aan de minimumeisen zoals vervat in het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. In dit verdrag staat onder meer dat minderjarigen die in aanraking komen met de justitie op een kind-specifieke manier moeten worden behandeld waarbij een pedagogische benadering centraal staat. Kinderen mogen ook niet samen met volwas-

senen worden geplaatst in een gevangenis. Inmiddels is bij JICN een gescheiden jeugdafdeling ingericht. Volgens de 'situatieanalyse' die Unicef eerder dit jaar publiceerde is het toepassen van het volwassenenstrafrecht in zaken waarbij zestien- en zeventienjarige jongeren zijn betrokken in strijd met de verdragsbepalingen, zeker ook omdat zij in voorkomende gevallen een levenslange gevangenisstraf opgelegd kunnen krijgen. Unicef erkent echter dat de beter op jeugdige overtreeders ingerichte aanpak die momenteel op de eilanden wordt gehanteerd wel goed aansluit op de gedachten achter het Kinderrechtenverdrag.

Schadefonds

In zijn requisitoir stond Ter Steege ook stil bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven waarop slachtoffers in Caribisch Nederland sinds 1 april ook aanspraak kunnen maken. Hij vertelde dat er inmiddels 47 aanvragen zijn ingediend waarvan er 14 werden afgehandeld. In elf zaken werd de aanvraag gehonoreerd. De hoofdofficier zei dat het schadefonds ook eenmalige subsidies verleent voor preventieve beveiligingsmaatregelen die zijn bedoeld voor mensen en bedrijven die het slachtoffer zijn geworden van een overval waarbij geweld is gebruikt, dan wel met geweld werd bedreigd. Deze regeling loopt tot 2022.

Ter Steege legde uit dat de wet ook voorziet in een vergoeding van het slachtoffer door de veroordeelde dader van een misdrijf. Wanneer deze niet bij machte blijkt om de vergoeding te betalen treedt een voorschotregeling in werking waarbij de staat het door de rechter toegekende bedrag geheel of gedeeltelijk uitkeert. Het ministerie van Justitie en Veiligheid hoopt nog dit jaar een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer te sturen om deze voorschotregeling ook van toepassing te verklaren op Caribisch Nederland. Volgens Ter Steege lopen daarmee de rechten van slachtoffers op de BES-eilanden weer 'in pas' met die van Europees Nederland.

Achter Bote ter Steege (l) zitten de nieuw officieren, vlnr: Limar Francisca, Sulien Zimmerman en Juliette Blanco.

St. Maarten

Vernieuwde wateropslagtank weer operationeel

PHILIPSBURG — De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Infrastructuur (Vromi) Chris Wever, Gebe-ceo Kenrick Chittick en enkele medewerkers van Gebe waren afgelopen vrijdag aanwezig bij de officiële opening van de wateropslagtank in Guana Bay. Deze tank, die nu 1500 kubieke meter water bevat, werd in 2017 verwoest door orkaan Irma.

“Het waternet van Gebe heeft enorm veel schade geleden door orkaan Irma. Negen wateropslagtanks raakten beschadigd. Nu deze tank in gebruik wordt genomen, zullen de waterproblemen in Guana Bay, Oyster Pond en de omliggende gebieden minder worden”, zei Chittick tijdens een kleine ceremonie ter gelegenheid van de heraansluiting van de tank op het waternet.

De tank in Guana Bay is de vijfde wateropslagtank die is gerepareerd sinds orkaan

Vromi-minister Chris Wever (2e r), Gebe-ceo Kenrick Chittick (r) en enkele Gebe-medewerkers.

Irma en Gebe werkt er nog steeds aan om ervoor te zorgen dat alle tanks worden gerepareerd. Tijdens de ceremonie bedankte Wever Gebe voor de getoonde toewijding, inzet en de belofte

om de waterproblemen op St. Maarten te verminderen. De opslagcapaciteit van waterreserves door Gebe was voorheen anderhalve dag.

Na de voltooiing van de

reparaties van bestaande watertanks en de bouw van andere tanks in de nabije toekomst, zal de wateropslag op vier dagen staan, stelde Gebe gisteren in een persbericht.

Onderwaterleven bij Bonaire:

‘Nieuwe garnaal en zeeanemonen’

Foto: Shutterstock

In de jaren negentig waren de koralen gaaf en groot, nu zijn ze vaak halfdood.

KRALENDIJK — Onderzoek wijst uit dat er in de wateren rondom Bonaire nieuw onderwaterleven aanwezig is. Het gaat om ‘minstens’ zeven nieuwe soorten ongewervelde dieren. Het desbetreffende onderzoek is nog niet gepubliceerd.

Het Nederlandse dagblad *Trouw* doet melding van de recente ontdekkingen die zijn gedaan na drie weken onderzoek. Het onderzoek is nog niet geheel afgerond, maar *Trouw* sprak met betrokken onderzoekers over de nieuwe vondsten. De onderzoeksgegevens moeten nog verder worden geanalyseerd. Eerder deze maand is het onderzoek in de wateren rondom het eiland afgerond.

Eén van de betrokkenen, Bert Hoeksema, is hoogleraar tropische mariene biodiversiteit aan de universiteit van Groningen en was één van de twee onderzoekers. “We zijn onder de indruk van de diversiteit aan leven rond Bonaire”, laat hij weten. De resultaten worden later gepubliceerd in meerdere wetenschappelijke tijdschriften. Onderzoekers hebben de afgelopen tijd op 35 plekken het onderwatermilieu rondom Bonaire in kaart

gebracht. Volgens *Trouw* is er nog nooit zo diepgaand onderzoek gedaan naar de soorten rijkdom in de zee rond het eiland. Dit werd wel eerder gedaan rondom Curaçao omdat de omstandigheden voor onderzoek daar beter zijn. Het onderzoek is tot stand gekomen door financiering van het Wereld Natuur Fonds, die ook het initiatief nam voor het onderzoek. Vijftien mariene ecologen uit Nederland, België, Italië, Japan, Puerto Rico en Rusland hebben drie weken lang in het water gelegen. Godfried van Moorsel was één van hen. Hij is de tweede onderzoeksleider en komt al sinds 1990 op het eiland. Hij maakte voor het onderzoek alleen al vijftig duiken. “Bonaire is nog steeds een van de beste plekken voor het onderwaterleven; dat hoorde ik tijdens onze expeditie ook van de wetenschappers die veel bij andere eilanden hebben ge-

doken. Tegelijk is dat ook een trieste constatering. Hoe erg moet het dan elders niet zijn? Toen ik hier op Bonaire in de jaren negentig dook, was het zicht onder water kristalhelder en blauw. De koralen waren gaaf en groot, je zag eigenlijk bijna geen smetje. Nu zijn ze vaak halfdood.” Natuurorganisatie Stinapa heeft al eerder laten weten dat er snel actie ondernomen moet worden om het koraal rondom Bonaire niet te laten verslechteren. Die boodschap hebben ze duidelijk overgebracht aan verantwoordelijk minister Carola Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Haar ministerie werkt ook aan een reddingsplan voor het koraal.

Het onderzoeksteam heeft volgens *Trouw* in totaal meer dan 165 vissoorten en 45 soorten steenachtig koraal geteld. “Ik heb weleens gedacht, nog een paar jaar en dan is het hele rif weg. Maar dan zie je ineens toch weer ergens een zeldzaam koraal. Als je lang zoekt, vind je ze nog”, aldus van Moorsel optimistisch tot besluit.

Afval en recyclebaar materiaal van St. Maarten verwijderd

PHILIPSBURG — Het lokale vuilophaalbedrijf Meadowlands BV op St. Maarten gaat samenwerken met Cadwell Inc. in Florida voor het transport van afval en recyclebare materialen vanuit het eiland. De directeur van Meadowlands, Gregory Richardson, kondigde het partnerschap tussen de twee bedrijven gisteren aan in een persbericht.

“We zijn blij dat we met Cadwell kunnen samenwerken. We zijn het er allemaal over

eens dat dit een strategisch partnerschap zal zijn om afval en recyclebare materialen uit St. Maarten te verwijderen”, zei Richardson. “Beide bedrijven hebben dezelfde missie, namelijk om de beste afvalbeheerservices te bieden aan de gemeenschap en te zorgen voor een schoon en groener St. Maarten, voor de huidige en toekomstige generaties.” Cadwell-ceo Andrew Cadwell is blij dat Meadowlands dit initiatief heeft genomen om een solide basis te leggen voor de recyclingactiviteiten.

“Er is op dit eiland nog zoveel werk aan de winkel op het gebied van afvalverwijdering. Meadowlands beschikt over de structuur en het team om dit recyclinginitiatief en -proces te laten slagen op St. Maarten”, stelt Cadwell. “Als andere belanghebbenden en de regering van St. Maarten ook met ons samenwerken, zal Cadwell Inc. een cruciale rol spelen bij het verwijderen van al het afval op de stortplaats.” Onlangs berichtte de *Amigoe* dat Cadwell ook het afval van Saba gaat transporteren.

Bonaire

IN HET KORT

Gestolen geiten

Tijdens een routinecontrole van de politie op Bonaire zijn vrijdag twee mannen aangehouden voor de diefstal van geiten. Ontkennen had voor de mannen van 35 en 24 jaar geen zin, ze hadden de drie gestolen dieren bij zich in de auto. De daders zijn aangehouden op de Kaya Seminole, de eigenaar van de geiten weet inmiddels dat de beesten weer zijn teruggevonden. Naast de diefstal wordt het dievenduo ook vernieling aangerekend. De politie laat desgevraagd weten dat het aantal meldingen van geitendiefstal dit jaar is gedaald. Het korps geeft aan dat de daling in de meldingen komt doordat er strenger gehandhaafd wordt op geitendiefstal.

Beschonken

Een man van 51 is vrijdag bij een horecagelegenheid aangehouden wegens openbare dronkenschap. Hij was al vroeg in de avond in beschonken toestand. Om 20.25 uur heeft de politie hem staande gehouden. Een dag later heeft de politie een 41-jarige man aangehouden wegens mishandeling. Afgelopen maandag heeft de politie andermaal iemand aangehouden voor mishandeling

Nu ging het om een 31-jarige man aan de Kaya Korona die zijn handen niet thuis kon houden.

Achtervolging

Zondagmiddag is een 27-jarige man aangehouden nadat hij een stopteken van de patrouille had genegeerd. De man moest stoppen omdat hij rare capriolen vertoonde op de weg. Toen de verdachte de stoptekens negeerde heeft de politie een achtervolging ingezet. De man bestuurde een motorfiets en moest uiteindelijk stoppen, maar toen besloot hij te voet verder te vluchten. Uiteindelijk is hij aangehouden en de motor is in beslag genomen.

Niet op slot

Zaterdag is er laat in de avond ingebroken bij een toeristische accommodatie aan de Kaya Gobernador Nicolaas Debrot. Daders kwamen in de accommodatie via een schuifdeur die niet op slot stond. Ze hebben onder meer een iPhone, duikcomputer, sporthorloge, oordopjes en auto-sleutels buitgemaakt. De eigenaren van de spullen waren op het moment van de inbraak in de woning, maar ze sliepen.

Leider Hongkong erkent onvrede bij bevolking

HONGKONG — De regeringsleider van Hongkong Carrie Lam heeft vandaag erkend dat de uitslag van de zondag gehouden verkiezingen de onvrede die er is over haar regering heeft blootgelegd. Desondanks is ze niet bereid concessies te doen aan het pro-democratiekamp dat in alle achttien kiesdistricten de meerderheid behaalde.

Tijdens een wekelijkse pers-bijeenkomst zei Lam dat de verkiezingen 'de tekortkomingen bij de overheid en de onvrede over de lange tijd die nodig is om de huidige onstabiele situatie het hoofd te bieden en het geweld te beëindigen' hebben onthuld. Volgens de regeringsleider gaat haar regering 'serius nadenken' over de verkiezingsuitslag en 'het bestuur verbeteren'. De kandidaten van het pro-democratiekamp hebben bijna alle zetels opgeëist.

Volgens de lokale televisiezender *RTHK* zijn 390 van de 452 zetels naar de pro-democraten gegaan. Dat is bijna 90 procent. Het pro-Chinese kamp lijdt zware verliezen en staat voorsnag op 45 zetels. Bij de vorige districtsverkiezingen in Hongkong behaalden de kandidaten die voor betere betrekkingen met Peking zijn nog ruim 75 procent van de zetels. Een recordaantal mensen is zondag naar de stembus gegaan. Van de mensen die

Carrie Lam

zich geregistreerd hadden heeft 71 procent gestemd; dat zijn ongeveer 3 miljoen mensen. De verkiezingen lijken een

graadmeter te worden voor de steun in de stadstaat voor de aanhoudende protesten tegen de Chinese invloed en de regering van Hongkong.

GroenLinks-Kamerlid betaalt wachtgeld terug

DEN HAAG — GroenLinks-Kamerlid Isabelle Diks gaat het wachtgeld dat ze de afgelopen jaren ontving, terugbetalen. Omdat Diks voordat ze in de Tweede Kamer kwam wethouder in Leeuwarden was, had ze het recht om haar inkomen van 115.000 euro als Kamerlid aan te vullen. Na berichtgeving hierover van *de Volkskrant* vandaag, is Diks teruggefloten door haar partij.

De Volkskrant vroeg informatie op over Kamerleden die wachtgeld ontvangen. Diks is een van de parlementariërs die het inkomen aanvult. "De fractie wist het niet en had het wel willen weten", laat de partij weten. "Isabelle Diks heeft formeel het recht om wachtgeld te ontvangen, maar de fractie

vindt het gebruik van deze regeling in dit geval moeilijk uit te leggen. In overleg met de fractie heeft Isabelle de regeling dan ook stopgezet en zal zij het ontvangen wachtgeld terugbetalen." Ook VVD-fractievoorzitter Klaas Dijkhoff ontvangt wachtgeld, zo'n 37.000 euro per jaar. Daar heeft hij recht

op omdat hij in de vorige kabinetsperiode staatssecretaris en minister was. Het wachtgeld noemt Dijkhoff in de Volkskrant 'uitgesteld loon' en 'onderdeel van de arbeidsvoorwaarden' van bewindspersonen.

Gisteren kondigde het ministerie van Binnenlandse Zaken aan een geanonimiseerde lijst te publiceren van wachtgeldregelingen. De hoogte van het bedrag en de duur van de regeling zullen openbaar gemaakt worden, de naam van de ontvanger niet.

Rutte 'vermoedelijk' geïnformeerd over Irak

DEN HAAG — Toenmalig minister Jeanine Hennis van Defensie heeft in juni 2015 'vermoedelijk' premier Mark Rutte mondeling op de hoogte gesteld van de Nederlandse luchtaanval op Hawija in Irak en daarbij gezegd dat nader onderzoek nodig was om vast te stellen of er burgerslachtoffers waren gevallen. "De minister-president heeft geen herinnering aan een dergelijk gesprek, maar sluit ook niet uit dat dit heeft plaatsgevonden", schrijft huidig minister Ank Bijleveld (Defensie) aan de Tweede Kamer.

Mark Rutte

Hennis is wel zeker toenmalig minister Bert Koenders (Buitenlandse Zaken) op de hoogte te hebben gesteld. Volgens Hennis was 'de toon van de boodschap niet alarmerend' en zijn er geen aantallen burgerdoden genoemd. Koenders heeft ook geen herinnering aan een dergelijk gesprek.

Ambtenaren van verschillende betrokken ministeries (de Stuurgroep Missies en Operaties – SMO) spraken op 4 juni, een dag na de aanval, over de gebeurtenis. In het overleg werd de mogelijkheid genoemd van eventuele burgerdoden. Daarna is bijna een jaar lang – hangende nieuw onderzoek – de luchtaanval niet aan de orde gekomen in het SMO of ander interdepartementaal overleg, aldus Bijleveld. Bij de luchtaanval met F-16's vielen veel doden maar het exacte aantal is niet vast te stellen, aldus Bijleveld. Het zou in elk geval om vele tientallen

doden gaan waaronder burgers. Een dag na de aanval repten internationale media over zeventig doden. Hennis informeerde enkele weken later de Kamer onjuist over de kwestie door te melden dat er geen doden waren door Nederlandse acties in Irak. Daarmee was de Kamer onjuist geïnformeerd. Bijleveld hoorde dat pas begin deze maand. Ze liet de Kamer weten dat het 'aannemelijk' was dat meer bewindsliden in 2015 op de hoogte waren gesteld, onder wie de premier. Daar wilde de Kamer toen het naadje van de kous van weten. Tijdens een debat over de kwestie zegde bijna de gehele oppositie het vertrouwen in Bijleveld op.

Defensie belooft in de toekomst de Kamer sneller te informeren over burgerslachtoffers door Nederlandse militaire acties tijdens missies. Dat zal standaard en vertrouwelijk gebeuren. De Kamer gaat, zoals het zich nu laat aanzien, morgen in debat met Rutte en Bijleveld over de zaak.

EU-parlement: Haal IS-kinderen terug

STRAATSBURG — EU-landen moeten kinderen met hun nationaliteit uit de kampen in Noordoost-Syrië terughalen. Een grote meerderheid van het Europees Parlement (495 tegen 58) riep de 28 lidstaten daartoe op.

De EU zou daarbij een coördinerende rol moeten spelen. De oproep is onderdeel van een niet-bindende resolutie ter gelegenheid van de dertigste verjaardag van het VN-Verdrag voor de Rechten van het Kind.

Saskia Bricmont van de Europese Groenen hekeldde het gebrek aan actie van de EU-landen. Volgens haar zitten enkele honderden Europese 'jihadistenkinderen', van wie de meesten jonger dan vijf jaar, onder er-

barmelijke omstandigheden in kampen in het noordoosten van Syrië. In sommige gevallen worden hulporganisaties die kinderen willen repatriëren door hun overheid tegenwerkt, stelt zij.

In Syrië en Irak verblijven ongeveer 1400 IS-kinderen van wie minstens één ouder EU-burger is, zei EU-commissaris Julian King (Veiligheid) onlangs. Hij verwelkomde het besluit van sommige lidstaten om kinderen terug te halen en wees erop dat de Europese Commissie behulpzaam kan zijn. De Nederlandse regering wil vanwege de risico's geen kinderen van IS-strijders terughalen. Volgens de AIVD verblijven negentig kinderen met een Nederlandse link in Syrisch-Koerdische kampen of detentie.

Europese cyberaanval op Islamitische Staat

BRUSSEL — Europese instellingen en landen hebben gezamenlijk een cyberaanval uitgevoerd op soennitisch extremisme en vooral de terreurbeweging Islamitische Staat (IS). Onder leiding van Belgische autoriteiten is de beweging van soennitische jihadisten op het internet een zware slag toegebracht. Zo is ook het medium Amaq dat vooral als spreekbuis van IS diende, vrijwel uitgeschakeld. Volgens een woordvoerder van het Belgische Openbaar Ministerie is IS op dit moment niet meer op het internet aanwezig. De cyberaanval van twaalf lidstaten van Europol en negen internetproviders duurde van donderdag tot en met zondag.

Doden en gewonden door aardbeving Albanië

Reddingswerkers bij een beschadigd gebouw in Thumane.

TIRANA — Een aardbeving met een kracht van 6,4 heeft vanochtend vroeg de kust van Albanië getroffen. Het natuurgeweld heeft volgens de autoriteiten zeker negen mensen het leven gekost, tientallen anderen raakten gewond. In het gebied hebben zich verscheidene zware naschokken voorgedaan.

Het epicentrum lag op ongeveer 30 kilometer van de hoofdstad Tirana, op een

diepte van 10 kilometer. Het gaat om de zwaarste beving die de Balkanstaat in

tientallen jaren heeft getroffen.

Tijdens een serie aardbevingen in september dit jaar raakten meer dan honderd mensen gewond en werden honderden gebouwen beschadigd. Toen ging het om bevingen met een kracht van

tussen de 4,4 en 5,8. De Albanese regering heeft een beroep gedaan op het EU-systeem voor civiele bescherming. Zoek- en reddingsteams uit Italië, Griekenland en Roemenië zijn onderweg om assistentie te bieden. Ook andere landen hebben hulp aangeboden.

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer
582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

Kamer eist stukken toeslagenaffaire alsnog op

DEN HAAG — De Tweede Kamer eist documenten op van de Belastingdienst waaruit zou blijken dat de fiscus beseft in meerdere zaken toeslagontvangers te hard aan te pakken. Onder meer regeringspartijen CDA en VVD en oppositiepartijen SP en PvdA willen van staatssecretaris Menno Snel weten waarom hij de gevraagde stukken tot dusver niet met hen heeft willen delen.

Snel en de Belastingdienst hebben erkend dat de dienst een aantal gezinnen dat kinderopvangtoeslag ontving, jarenlang ten onrechte heeft aangemerkt als fraudeurs en onbarmhartig heeft aan-

gepakt. Uit de stukken blijkt volgens *Trouw* en *RTL Nieuws* dat de staatssecretaris al lange tijd weet dat veel meer mensen zijn gedupeerd, maar dat voor de Kamer verzwegen.

CDA'er Pieter Omtzigt vroeg Snel het afgelopen jaar al meermaals om de evaluaties van het werk van speciale fraudeteams. Die gaf niet rechtstreeks antwoord op het verzoek en willigde het niet in. Maar onlangs deelde hij wel een document waaruit het bestaan van de evaluaties blijkt.

Snels ministerie gaat niet in op de beschuldigingen. Het verwijst naar onderzoek naar de zaak die nog loopt.

Genomineerden
Gouden Windei bekend

Foto: Shutterstock

De genomineerden voor het Gouden Windei 2019, de verkiezing van het ‘meest misleidende’ voedingsproduct, zijn bekend. Kanshebbers zijn onder meer de geitenkaasspread van Albert Heijn die voor 5/6 deel bestaat uit kaas van koeien en Lipton Matcha ice tea van Unilever waarin 0,007 procent matcha (Japanse groene thee) zit.

Kanshebbers zijn volgens organisator foodwatch ook De Kleine Keuken Chopasta, Damhart Woudvruchten, CanO bronwater in blik, Bongo pindakaas, Kellogg’s Choco pops reep en de seizoensgroenten die

Albert Heijn in november verkoopt. Het gaat dan om asperges en snijbonen die respectievelijk uit Peru en Marokko afkomstig zijn.

Consumenten kunnen de komende twee weken hun stem uitbrengen op de site van de consumentenorganisatie. Vorig jaar won Smartwater van Coca-Cola dat volgens foodwatch gewoon duur water is.

De verkiezing is tien jaar geleden door foodwatch in het leven geroepen als protest tegen ‘marketinglugs’ en claims die op verpakkingen staan, maar niet worden waargemaakt.

Mensen

Laatste neushoorn Maleisië overleden

Foto: Shutterstock

De laatste Sumatraanse neushoorn in Maleisië is zaterdag overleden. De kleinste soort neushoorn leeft nog maar in kleine aantallen voornamelijk in Indonesië. De 25-jarige vrouwelijke neushoorn, die sinds 2014 in een beschermd natuurreservaat werd verzorgd, stierf aan kanker in de staat Sabah op het eiland Borneo. De Sumatraanse neushoorn werd in 2015 in het wild uitgestorven verklaard in Ma-

leisië. De soort is nu in het wild bijna helemaal verdwenen. Natuurbeschermers schatten dat nog slechts dertig tot tachtig Sumatraanse neushoorns leven, de meeste op het Indonesische eiland Sumatra en aan de Indonesische kant van Borneo. Beschermingsgroep International Rhino Foundation vreest dat ze binnen enkele tientallen jaren helemaal zijn uitgestorven.

Disney verbreekt records met Frozen 2

Frozen 2 verbreekt ook in de Nederlandse bioscopen records. De film heeft in het eerste weekeinde al meer dan 200.000 bezoekers getrokken en 1,6 miljoen euro binnengehaald. De opening op woensdag was de beste ooit voor een animatiefilm van Disney, maakte de distributeur gisteren bekend. De enige twee andere animatiefilms die in Nederland een betere entree hadden, waren Finding Dory (van Pixar) en Despicable Me 3 (van Illumination). In de VS bracht Frozen 2 het eerste weekend meer dan 127 miljoen dollar in het laatje, waarmee het de beste opening van een animatiefilm ooit is. In het vervolg op de wereldhit uit 2013 gaat Elsa op zoek naar de vraag waarom zij werd geboren met magische krachten. Het antwoord op deze vraag bedreigt namelijk haar koninkrijk. De tweede plaats in de Nederlandse bioscooplijst is voor Last Christmas, een film van Emma Thompson geïnspireerd op de liedjes van George Michael. De derde plek is voor Joker, de grimmige film over de bekendste schurk uit de Batman-reeks.

Foto: Shutterstock

Bladen vallen later door warme herfst

Door stabiel warm herfstweer zit er nog relatief veel blad aan de bomen in Nederland, meldt de website Nature Today. Ook

de bladverkleuring is dit jaar later. De natuurvorschers kwalificeren de herfst van 2019 op basis van gegevens uit De Na-

tuurkalender en de GrowApp als zeer laat. Zo waren er deze herfst geen extreem koude of warme periodes. Bovendien was er volgens Weeronline voor het tweede achtereenvolgende jaar geen officiële herfststorm. Gemiddeld komt het eens in de zes jaar niet tot een herfststorm. Door het uitblijven van nachtvorst en storm verkleurden de blaadjes laat en hangen er veel nog aan de bomen. Veel boomsoorten zijn volgens Nature Today wel kaal, zoals witte paardenkastanjes en lindes. Berken, elzen, walnoten, acacia's en hazelaars verliezen rond deze tijd pas hun bladeren. De meeste beuken en eiken hebben echter nog volop blad.

Honger na mislukte overval op eethuis

Voor de twee verdachten van een mislukte overval op een eethuis in Tilburg zal hun daad nog wel even zwaar op de maag liggen. Ze werden namelijk kort nadat ze de zaak waren uitgejaagd aangehouden terwijl ze elders in de stad zaten te eten, meldt de politie. De verdachten wilden onlangs een shoarmazaak in het centrum van Tilburg overvallen. Zij kwamen zonder iets te bestellen de zaak binnen, waarna een van hen naar de balie liep, een medewerker een klap gaf en riep dat hij geld wilde. Samen met een collega wist de aangevalen man met een deegroller en een pizzaschep de twee overvallers de zaak uit te werken. De verdachten konden via cameratoezicht door de politie worden gevolgd. Het tweetal bleek bij een ander restaurant te zijn gaan eten, waar ze vervolgens werden aangehouden. Het gaat om mannen van 34 en 20 jaar zonder vaste woonplaats in Nederland, maar volgens de politie al langer verblijvend in Tilburg. Een van de mannen had een broodmes bij zich.

Foto: Shutterstock

Nederlanders somber over honger in de wereld

Veel Nederlanders zijn volgens een peiling van het Rode Kruis pessimistisch over de hongerproblematiek in de wereld; 65 procent gelooft niet dat het hongerprobleem kan worden opgelost. Vooral Nederlanders boven de zestig jaar zien het somber in. Van hen denkt zo'n 75 procent dat het hongerprobleem onoplosbaar is. Twee derde denkt dat er sinds 1985, toen benefietconcert Live Aid werd gehouden, niets is veranderd. Volgens de Voedsel- en Landbouworganisatie van

de Verenigde Naties (FAO) is het percentage van de wereldbevolking dat honger lijdt de laatste tien jaar afgenomen. Het Rode Kruis vraagt wel speciale aandacht voor onder meer Jemen, de Centraal-Afrikaanse Republiek (CAR) en zuidelijk Afrika. Daar heerst hongersnood vanwege conflicten en extreem weer. In Jemen is de situatie het slechtst. Hongersnood treft daar 16 miljoen mensen, 3,2 miljoen vrouwen en kinderen lijden aan acute ondervoeding.

Foto: Shutterstock

In Utrecht verloren goudstaaf is weer terecht

De goudstaaf die 15 november in Utrecht uit een bestelbusje was gevallen omdat de zijdeur niet goed dicht zat, is weer terecht, meldt de politie Utrecht. De goudklomp zat in een transportbox. Na een bericht in de media heeft de eerlijke vinder contact opgenomen met de politie. De eigenaar heeft na vertoon van een bewijs van eigendom de staaf weer in ontvangst genomen. De eigenaar had in een oproep in De Telegraaf een beloning van 25.000 euro uitgelooft voor de eerlijke vinder van een 'zeer waardevol verloren object'. Volgens de krant zou het gaan om een donkergrijze kunststof transportbox van 30 bij 20 centimeter met daarin een bijna 9 kilo zware goudlegering, die volgens de eigenaar nog het meest op een fors uitgevallen baksteen lijkt. De eigenaar van de goudstaaf zegt in De Telegraaf dat hij de beloning aan de vinder heeft geschonken. Dat zou een vrouw uit Utrecht zijn.

Moeizame zoektocht Oosterbeekse donorkinderen

Mensen die in de jaren zeventig en tachtig verwekt zijn in een vruchtbaarheidskliniek in Oosterbeek, stuiten op grote problemen bij het zoeken naar hun biologische vader doordat er helemaal geen administratie meer te vinden is. Ze vragen betrokken ouders om hun kinderen duidelijkheid te geven over hun herkomst, want die is veelal geheimgehouden, en over de donoren van de Oosterbeekse kliniek om zich kenbaar te maken. Er zijn mogelijk honderden kinderen verwekt. Een van de donoren, een nu 82-jarige Oosterbeker, zou zelfs 150 kinderen kunnen hebben, aldus een van de kinderen. Inmiddels hebben zich circa

veertig kinderen gemeld bij een speciale en besloten Facebook-groep, maar mensen kunnen ook contact zoeken via de Stichting Donorkind en de Stichting Fiom voor afstammingsvragen. De kliniek werd in 1972 geopend door een gepensioneerde arts (1906-2001). Het laatste bekende kind dat er is verwekt, werd waarschijnlijk geboren in 1987. Met de eventuele enige donoor voor 150 kinderen werd destijds nog geen regel overtreden. Inmiddels wordt de richtlijn gegeven dat er van één donoor in maximaal twaalf gezinnen een kind mag komen, maar die gold nog niet toen de kliniek aan de Oosterbeekse Utrechtseweg operationeel werd.

Prins Andrew verdwijnt helemaal uit beeld

Foto: Shutterstock

Bij de in opspraak geraakte Britse prins Andrew thuis regent het afzeggingen en opzeggingen. Liefdadigheidsinstellingen of koninklijke orkesten hebben liever niet meer dat hij over de vloer komt. Zelfs zijn moeder, koningin Elizabeth II, heeft een groot feest voor de zestigste verjaardag van Andrew in februari afgeblazen, meldden Britse media zondag. Er was al jaren ophef over Andrews langdurige vriendschap met miljardair Jeffrey Epstein die in 2008 in Florida tot een gevangenisstraf van anderhalf jaar is veroordeeld wegens seksueel misbruik van minderjarige meisjes. De twee bleven vriend. Dat werd erg pijn-

lijk toen Epstein afgelopen zomer opnieuw door justitie werd vervolgd, ditmaal in New York wegens zwaardere aanklachten over een pedofiel seksnetwerk dat hij zou runnen. Epstein pleegde in augustus in een cel in New York zelfmoord. Andrew wilde zijn naam zuiveren en alles rechtzetten in een vraaggesprek met de BBC, maar het interview op 16 november was desastreus voor zijn aanzien. Andrew is tot dusver al afgetreden als beschermheer van drie instellingen, zeven andere hebben hem uit eigen beweging geschrapt en dertien organisaties waar de prins op de website prijkte, hebben hem daar afgehaald.

Mensen

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden ? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : t1atorre@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Poetin belegt crisisberaad

MOSKOU — President Vladimir Poetin heeft een crisisberaad met de leiders van alle Russische sportbonden aangekondigd. Hij wil op 28 november in het Kremlin om de tafel om de harde sancties te bespreken die Rusland mogelijk treffen, meldt nieuwszender *Moskou24*.

Het mondiale anti-dopingbureau Wada kreeg afgelopen januari na lang aandringen toegang tot het omstreden lab in Moskou. Daaruit volgde een onderzoek naar meer dan 2000 urine- en bloedmonsters uit de jaren 2012 tot 2015. De aangeleverde data bleken incompleet en er was geknoeid met de gegevens.

De ingestelde onafhankelijke onderzoekscommissie is er dan ook van overtuigd dat Rusland diverse dopingcontroles heeft gemanipuleerd, er werd geknoeid met urine- en bloedmonsters, en heeft in dit verband concrete straffen aanbevolen aan het Wada. Die commissie kwam vorige

Foto: AFP

President Poetin wil overleggen met de Russische sportbonden.

week met de bevindingen naar buiten en gaf toen al een negatief oordeel over het werk van het Russische anti-dopingbureau Rusada: Rusland moet de komende vier jaar worden uitgesloten van Olympische Spelen en wereldkampioenschappen. Rusland mag in die periode ook geen grote sportevenementen houden. Rusland

mag bovendien geen bid uitbrengen op de organisatie van de Olympische Spelen van 2032. Het Wada buigt zich op 9 december in Parijs over de aanbevelingen. Een uitsluiting van vier jaar zou betekenen dat Rusland dus niet kan deelnemen aan de Zomerspelen van Tokio in 2020 en de Winterspelen van Peking in 2022. De commis-

sie verzet zich overigens niet tegen deelname van Russische sporters aan Olympische Spelen en WK's onder neutrale vlag. Dat gebeurde al tijdens de vorige Winterspelen van 2018 in Pyeongchang. Keiharde voorwaarde is dat die sporters kunnen aantonen dat ze zich nooit hebben bezondigd aan doping.

Jong AZ verrast De Graafschap

WIJDEWORMER — De Graafschap heeft verzuimd in punten gelijk te komen met koploper Cambuur Leeuwarden in de Keuken Kampioen Divisie. De Doetinchemmers verspeelden in Wijdewormer een voorsprong tegen Jong AZ en verloren met 2-1. Het is de eerste nederlaag voor de ploeg van coach Mike Snoei. Cambuur heeft met 36 punten er 3 meer dan De Graafschap.

Ralf Seuntjens bracht De Graafschap met een goed geplaatst schot in de eerste helft op 0-1. Kort na rust ging het echter mis voor de Achterhoekers. Zakaria Aboukhilal schoot de gelijkmaker binnen en maakte er enkele minuten later na slordig

balverlies zelfs 2-1 van. Die achterstand konden de bezoekers ondanks enkele kanen niet meer goedmaken. Nummer drie Jong Ajax verspeelde eveneens punten. De Ajacieden bleven op De Toekomst tegen Helmond Sport op 1-1 steken. Na slecht uit-

verdedigen van aanvoerder Boy Kemper schoot Givan Werkhoven in de eerste helft de 0-1 binnen. Jurgen Ekkelkamp maakte in de tweede helft de gelijkmaker. Jong Ajax staat op zes punten van Cambuur. NAC Breda heeft na zes duels zonder zege in de Keuken Kampioen Divisie eindelijk weer eens gewonnen. De ploeg uit Breda won met 3-1 bij Jong PSV. Luka Ilic en Finn Stokkers hadden NAC in de eerste helft op 0-2 gebracht. De PSV'ers kwamen nog terug via Sekou

Sidibe, maar het was NAC dat via Jordan van der Gaag weer scoorde. De Bredanaren hadden na de zege op NEC op 4 oktober vier keer verloren en twee keer gelijkgespeeld. De achterstand op Cambuur bedraagt 9 punten. NEC is in de strijd om de tweede periode maar één punt uitgelopen op FC Volendam. De Nijmegenaren paktten een punt in de inhaalwedstrijd tegen Jong Utrecht. Het duel in het Goffertstadion eindigde in 0-0. Ook NEC heeft 27 punten.

Aston Villa verslaat Newcastle United

BIRMINGHAM — Anwar El Ghazi heeft met een doelpunt bijgedragen aan een 2-0-zege van zijn club Aston Villa op Newcastle United. Aston Villa, dat de laatste drie competitiewedstrijden had verloren, nam door de vierde overwinning van het seizoen afstand van de degradatieplekken.

Tien minuten voor rust tikte El Ghazi, voormalig speler van Ajax, bij de tweede paal

van dichtbij binnen na een vrije trap van Conor Hourihane. De aangever had een

paar minuten eerder, vanuit een vrije trap, zelf de score geopend. Voor de 24-jarige El Ghazi was het zijn derde doelpunt van het seizoen en alle goals maakte hij in thuiswedstrijden. Geen enkele ploeggenoot slaagde erin vaker dan één keer te scoren in eigen huis. El Ghazi

deed de hele wedstrijd mee, evenals Jetro Willems bij Newcastle. Aston Villa, dat na drie seizoenen absentie terugkeerde op het hoogste niveau, klom van de zeventiende naar de vijftiende plaats in de Premier League. Newcastle staat met een punt meer een plek hoger.

Grote heuptest Andy Murray

LONDEN — Tennisser Andy Murray is verlost van zijn heupproblemen en staat weer zorgeloos op de baan, maar de grote fitheidstest is in januari op de Australian Open. Dat zei de voormalig nummer één van de wereld bij het uitkomen van een documentaire die is gemaakt over zijn heupblessure.

“Ik weet dat ik grote toernooien zonder problemen kan spelen, dat heb ik de afgelopen tijd laten zien, maar het spelen van vijfsetters op een grand slam heb ik nog niet ervaren. Dat ga ik ondervinden in Melbourne”, aldus de 32-jarige Schot. Murray, tweevoudig winnaar van Wimbledon, vreesde dat zijn tenniscarrière voorbij was door aanhoudende pijn in zijn heup. Een operatie in januari pakte echter zo goed uit, dat hij toch zijn rentree kon maken. Eerst voorzichtig in het dubbelspel, later ook weer in het enkelspel. Inmiddels heeft hij alweer een toernooizege (Antwerpen) op zijn palmares bijgeschreven. “Ik ben inmiddels zo ver dat ik er niet meer aan denk en vrijuit speel. Maar ik zal pas echt blij zijn als ik een vijfsetter speel en niets voel in die heup.”

Foto: AFP

Andy Murray tijdens de laatst gehouden Daviscupwedstrijden in Madrid.

Mourinho focust op kwalificatie

LONDEN — Trainer José Mourinho van Tottenham Hotspur kan zich met de thuiszege op Olympiakos verzekeren van de knock-outfase van de Champions League. De Portugese coach laat weten dat alle focus ligt op kwalificatie.

Mourinho: “Het wordt geen eenvoudige wedstrijd. We speelden gelijk in Athene, dat laat zien dat er geen groot verschil tussen de teams is. Hopelijk kunnen we het resultaat halen waarmee we ons kwalificeren.” De Portugese coach debuteerde zaterdag bij de Spurs met een zege op West Ham

United en is vol vertrouwen. “We zijn voor niemand bang. Geef me tijd om mijn ideeën te ontwikkelen en we kunnen het tegen welk team dan ook in Europa opnemen.” Mourinho vervolgde: “Pas als mijn teams in de kwartfinales zijn gekomen, ga ik erover denken dat we een kans maken. Op dit moment zijn we er nog ver vandaan. Dit is geloof ik mijn 148e wedstrijd in dit toernooi. Een van de redenen dat ik nooit in de groepsfase ben gestrand, is omdat mijn teams zich altijd richten op de groepsfase en nooit op wat er daarna kon gebeuren.” De coach kan niet beschikken over Ben Davies

en over keeper Michel Vorm. De Nederlandse doelman heeft vorige week een kuitblessure opgelopen en kan naar verwachting begin december de training hervatten. Jan Vertonghen en Tangguy N'Dombele zijn weer aangesloten bij de groep. “Het is belangrijk dat we het goede gevoel houden na de overwinning van zaterdag en dat we ons kwalificeren”, keek Dele Alli vooruit. “De resultaten van Mourinho spreken voor zich. Hij is zeer ervaren en heeft al veel gewonnen dus het is goed om hem hier te hebben”, zei de middenvelder over zijn nieuwe coach.

Koevermans wil meer geld voor Feyenoord

ROTTERDAM — Mark Koevermans heeft als nieuwe algemeen directeur van Feyenoord drie speerpunten geformuleerd voor 2020. Komend jaar moet een beslissing vallen over de mogelijke komst van een nieuw stadion. Koevermans wil daarnaast zorgen voor een financiële injectie, al dan niet via buitenlandse investeerders.

Een financiële injectie is volgens Koevermans noodzakelijk om met Feyenoord weer structureel te gaan meedoen om de prijzen. Tot slot wil hij dat het tweede elftal eindelijk gaat instromen in de voetbalpiramide, met als doel om uit te komen in de Keuken Kampioen Divisie. “Als jongen van vijf jaar kwam ik al in De Kuip. Ik ben dan ook heel trots en blij dat ik nu, na een aantal maanden op interim-basis, officieel algemeen directeur ben van deze club”, zei Koe-

vermans. De oud-tennisser, die sinds 2009 als commercieel directeur bij Feyenoord werkte, weet dat lang niet alle supporters blij zijn dat juist hij door de raad van commissarissen naar voren is geschoven. “Feyenoord is een grote club, daar hoort kritiek bij. Daar loop ik niet voor weg. Alles valt of staat met resultaat.” Het ‘stadiondossier’ is de grootste uitdaging voor Koevermans. Het definitieve ontwerp ligt er, nu de financiële kant nog. Medio volgend jaar

moet een beslissing vallen. “Als het allemaal klopt, willen we heel graag een nieuw stadion. Maar alleen onder de voorwaarde dat het goed is voor Feyenoord.” Voor de benodigde financiële injectie kijkt Feyenoord ook naar het buitenland. “Maar we zijn geenszins van plan om de club te verkopen. Feyenoord is van Feyenoord”, aldus Koevermans, die in samenspraak met de KNVB onderzoekt hoe het tweede elftal zo snel mogelijk richting de Keuken Kampioen Divisie kan gaan. De belofte van Ajax, PSV, AZ en FC Utrecht zijn daarin al actief. “Uiteindelijk levert dat waardevermeerdering op voor de club. We zullen daar dus geld voor vrijmaken”, aldus Koevermans.

Messi 700 keer in shirt Barcelona

BARCELONA — Lionel Messi speelt morgen zijn 700e wedstrijd voor FC Barcelona. Tegenstander in Camp Nou is Borussia Dortmund in de Champions League.

Lionel Messi in actie voor Barcelona.

Slechts één speler droeg nog vaker dan de Argentijn het shirt van Barça en dat was Xavi. Die kwam tot 767 duels. Messi kan echter meer prijzen dan wie ook overleggen. Hij heeft 35 trofeeën gewonnen met de Catalaanse club en individueel heeft hij vijf Gouden Ballen (beste voetballer van de wereld) en zes Gouden Schoenen (Europese topscorer van het jaar) in bezit. Barcelona zette op de website nog wat cijfers van Messi op een rijtje. In 699 duels noteerde hij 612 doelpunten, waarvan 40 via een hat-trick, en 235 assists. Hij scoorde één keer zes doelpunten in een wedstrijd. Barça leidt groep F met 8 punten uit vier duels en is bij een overwinning zeker van overwintering in de Champions League. De Spaanse topclub is al 34 Europese wedstrijden ongeslagen in eigen huis. Dortmund staat op 7 punten. De Duitse club mist de Spaanse topschutter Paco Alcácer. De aanvaller heeft een maag-darminfectie, meldde Dortmund. Bij de club, momenteel zesde in de Bundesliga, zit trainer Lucien Favre op de schopstoel. Het bestuur heeft weliswaar het vertrouwen uitgesproken in de Zwitserse coach, maar ook aangegeven dat er wel heel snel betere resultaten moeten worden geboekt.

Hockeybond VS stuurt coach Schopman weg

COLORADO SPRINGS — Janneke Schopman werkt niet langer als bondscoach van de Amerikaanse hockeyers. De bond heeft de samenwerking met de 42-jarige Noord-Hollandse beëindigd.

Schopman had ‘Team USA’ bijna drie jaar onder haar hoede. Ze wist de Amerikaanse vrouwen niet naar de Olympische Spelen van volgend jaar in Tokio te leiden. De voormalig aanvoester van Oranje, die

deel uitmaakte van de ploeg die in 2004 olympisch zilver pakte en vier jaar later goud won in Peking, werkte sinds 2014 in de Verenigde Staten. Eerst als assistent-bondscoach en hoofdtrainster van de ploeg voor

speelsters onder 21 jaar. Eind 2016 werd Schopman gepromoveerd tot hoofdcoach van de A-ploeg. De Amerikaanse hockeysters eindigden als vijfde op de Olympische Spelen van 2016. Op de Pan Amerikaanse Spelen van dit jaar bleef de ploeg van Schopman echter steken in de halve finales. Alleen de winnaar van het toernooi, Argentinië, plaatste zich voor Tokio 2020.